

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра економіки та фінансів

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для проведення контролю знань

з дисципліни “Фінанси”

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

економічного факультету

спеціальностей 051 “Економіка”,

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,

071 «Облік і оподаткування»

денної та заочної форми навчання

Херсон - 2020

УДК 336.24

Затверджено на засіданні кафедри економіки та фінансів (протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.).

Затверджено методичною комісією економічного факультету (протокол № 1 від 17 вересня 2020 р.).

Рецензент: к.е.н., професор Зайцева О.І.

д.е.н., професор Морозов Р.В.

Розробники: д.е.н., професор Танклевська Н.С.

асистент Ярмоленко В.В.

Танклевська Н.С., Ярмоленко В.В. Методичні рекомендації для проведення контролю знань з дисципліни «Фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання. Херсон: ХДАУ, 2020. 81 с.

© Танклевська Н.С, 2020

© Ярмоленко В.В., 2020

ЗМІСТ

Вступ	4
Змістовна частина 1. Предмет фінансової науки:	6
Тема 1. Необхідність, сутність і роль фінансів	
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів	10
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки	14
Тема 4. Фінансове право і фінансова політика	17
Змістовна частина 2. Централізовані фінанси та їх роль в суспільному відтворенні	22
Тема 5. Податки. Податкова система	
Тема 6. Бюджет. Бюджетна система	26
Тема 7. Бюджетний дефіцит	30
Тема 8. Державний кредит	34
Тема 9. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	38
Тема 10. Соціальні позабюджетні фонди	43
Змістовна частина 3. Децентралізовані фінанси та їх місце в фінансовій системі держави	47
Тема 11. Фінанси суб'єктів господарювання та фінанси домогосподарств	
Тема 12. Страхування. Страховий ринок	52
Тема 13. Фінансовий ринок	56
Змістовна частина 4. Особливості функціонування окремих ланок фінансової системи	60
Тема 14. Міжнародні фінанси	
Тема 15. Фінансова безпека держави	65
Тема 16. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	69
Тема 17. Фінанси Європейського Союзу	74
Список рекомендованої літератури	78

ВСТУП

Фінанси відіграють надзвичайно важливу роль у суспільстві. Вони формують його життєздатність, його потенціал, забезпечуючи при цьому реалізацію поставлених кожною людиною, кожним підприємством та державою в цілому завдань і цілей. суспільстві. Ефективність фінансової системи залежить від двох основних чинників: фінансової освіченості громадян та майстерності фінансистів-професіоналів. На тлі фінансової безграмотності населення діяльність фахівців втрачає міцну опору, без якої дуже важко досягти належної організації у функціонуванні фінансів. Без достатньої ж кількості висококваліфікованих професіоналів неможливо забезпечити відповідну результативність фінансової діяльності, надійність і стабільність фінансової системи. Цим обумовлюється значення фінансової освіти у суспільстві, необхідність донесення фінансових знань усім і кожному.

Основою вивчення фінансової науки є засвоєння її фундаментальних засад. Саме це визначає місце навчальної дисципліни "Фінанси" у системі економічної освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Фінанси" є вивчення суті та характерних ознак фінансів та кредиту, їх ролі і місця в економічній системі, засад фінансово-кредитної політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи.

Завдання дисципліни:

- розкрити сутність і функції фінансів, їх місце і роль в системі розподільних відносин;
- охарактеризувати окремі сфери і ланки фінансової системи;
- розкрити основи функціонування фінансового механізму, зміст і призначення фінансів суб'єктів господарювання, міжнародних фінансів, фінансового і страхового ринків;
- розглянути зміст державних фінансів і таких їх складових як бюджет, державні цільові фонди, державний кредит;
- охарактеризувати сутність податків, податкової політики і податкової системи держави;
- ознайомити зі змістом кредитних відносин, функціями кредиту та видами кредитування;
- виявити специфіку реалізації системи фінансово-кредитних відносин в різних сферах господарської діяльності суспільства.

Після вивчення дисципліни «Фінанси» здобувачі повинні **знати:**

- зміст фінансових категорій, таких як: фінанси, фінансова система, фінансовий механізм, кредит, податки, податкова політика, бюджет, бюджетна система, страхування, фінансовий ринок;
- суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливостей у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць;
- специфіку реалізації фінансового механізму і його склад;
- класифікацію податків і принципи оподаткування;
- види кредитів і їх призначення;

- зміст і організацію страхування;
- структуру фінансового ринку;
- закономірності формування і розвитку міжнародних фінансів, мати уяву про місце України в цій системі;
- мислити фінансовими категоріями і переводити їх на мову практичної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи;
- аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку;
- прогнозувати майбутній розвиток фінансових відносин;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру тощо.

ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

Тема 1. Необхідність, сутність і роль фінансів

1. Дайте найбільш повне визначення поняття "фінанси":

- а) процес безперервного переміщення грошей між суб'єктами господарювання;
- б) економічні відносини, що пов'язані зі сплатою податків та інших платежів підприємствами до бюджету;
- в) економічні відносини, що відображають формування, розподіл і використання фондів фінансових ресурсів у процесі розподілу і перерозподілу ВВП і НД (національного доходу);
- г) економічні відносини, що пов'язані зі створенням грошових фондів.

2. Об'єктивними передумовами функціонування фінансів є:

- а) товарно-грошові відносини, існування держави, дія економічних законів;
- б) існування держави, дія закону вартості, потреби розширеного відтворення;
- в) економічний розвиток суспільства, дія економічних законів, потреби розширеного відтворення;
- г) товарно-грошові відносини, дія економічних законів

3. Фінанси розглядають через призму:

- а) політичних і економічних підходів;
- б) економічних й правових підходів;
- в) політичних і правових підходів;
- г) наукових підходів.

4. Фінанси пов'язані з таким поняттям як:

- а) фінансові відносини;
- б) державна діяльність;
- в) політичний устрій;
- г) державотворення.

5. Фінансові відносини виникають на:

- а) на стадії виробництва;
- б) на стадії реєстрації підприємства;
- в) на стадії формування статутного капіталу підприємства;
- г) на стадії реалізації готової продукції.

6. Характерною ознакою фінансів є:

- а) грошовий характер фінансових відносин;
- б) регулюючий характер фінансових відносин;
- в) поворотний характер фінансових відносин;
- г) накопичувальний характер фінансових відносин.

7. Необхідність фінансів обумовлена:

- а) наявністю держави;
- б) наявністю виробництва;
- в) наявністю суспільства;
- г) наявністю грошей.

8. Фінанси - це:

- а) грошові потоки;

- б) система економічних відносин;
- в) грошова система;
- г) товарно-грошові відносини.

9. Матеріально-речовою формою фінансів є:

- а) цінні папери;
- б) фонди грошових коштів;
- в) фінансові угоди;
- г) депозити.

10. Об'єктами фінансового розподілу на макрорівні економіки є:

- а) національне багатство, амортизація, додана вартість;
- б) ВВП, НД, національне багатство;
- в) валовий національний продукт (ВНП), національний дохід, державний кредит;
- г) виторг підприємств, національний дохід, фінансові резерви.

11. Суб'єктами фінансових відносин є:

- а) держава, суб'єкти господарювання, населення;
- б) державні службовці, працівники ДПА, суб'єкти господарювання;
- г) населення, акціонерні товариства (АТ), державна служба охорони;
- в) державний бюджет, цільові державні фонди, державний кредит.

12. Характерними ознаками фінансів є:

- а) рух матеріальних ресурсів між суб'єктами господарювання, грошовий характер відносин, обмінно-розподільчий характер, дія економічних законів;
- б) існування держави, максимізація прибутку, грошова форма відносин, безперервне переміщення грошей;
- в) рух вартості від одного суб'єкта до іншого, формування доходів і здійснення видатків, рух матеріальних ресурсів між суб'єктами господарювання, обмінно-розподільчий характер;
- г) обмінно-розподільчий характер, рух вартості від одного суб'єкта до іншого, грошова форма відносин, формування доходів і здійснення видатків.

13. Двоїстий характер фінансів виявляється у тому, що:

- а) з одного боку, — це фінансові відносини, а з іншого, — це фінансові ресурси;
- б) з одного боку, — це централізовані грошові фонди, а з іншого, — децентралізовані;
- в) з одного боку, — це фінансові ресурси, а з іншого, — це фінансові резерви;
- г) з одного боку, — це розподіл ВВП, а з іншого, — перерозподіл ВВП.

14. Функціями фінансів є:

- а) контрольна, економічна, стимулююча;
- б) розподільча, стимулююча, відтворювальна, регулююча;
- в) розподільча, контрольна;
- г) фіскальна, розподільча, регулююча.

15. Розподільча функція фінансів охоплює:

- а) розподіл і перерозподіл ВВП і НД;
- б) контроль за розподілом і перерозподілом ВВП й НД;
- в) розподіл і перерозподіл матеріальних й трудових ресурсів;

г) розмежування доходів між ланками бюджетної системи.

16. Суть розподільчої функції фінансів полягає у:

- а) здатності фінансів кількісно відображати економічні процеси розподілу і перерозподілу коштів;
- б) перетворенні вартості ВВП і НД у конкретні види доходів;
- в) розподілі ВВП і НД у результаті кримінальних порушень;
- г) формуванні централізованих фондів.

17. Суть контрольної функції фінансів полягає у:

- а) тому, що фінанси виступають інструментом контролю за формуванням і використанням доходів суб'єктів фінансових відносин;
- б) контролі за доходами юридичних осіб;
- в) контролі за формуванням централізованих фондів грошових коштів;
- г) контролі за ефективністю використання банківського кредиту.

18. Відмінності між фінансами і кредитом полягають у наступному:

- а) фінанси мають нееквівалентний та поворотний характер, а кредит — еквівалентний та безповоротний;
- б) фінанси мають еквівалентний та безповоротний характер, а кредит — еквівалентний та поворотний;
- в) фінанси мають нееквівалентний та безповоротний характер, а кредит — нееквівалентний та поворотний;
- г) фінанси мають еквівалентний та поворотний характер, а кредит — нееквівалентний та безповоротний.

19. Залежно від рівня формування фондів грошових коштів, фінанси поділяються на:

- а) централізовані і децентралізовані;
- б) державні і приватні;
- в) бюджетні і позабюджетні;
- г) загальні і спеціальні.

20. Об'єктивна необхідність фінансів обумовлена:

- а) існуванням держави, дією економічних законів й наявністю товарно-грошових відносин;
- б) тільки існуванням держави;
- в) тільки дією економічних законів;
- г) тільки наявністю товарно-грошових відносин.

21. Об'єктами фінансових відносин є:

- а) валовий внутрішній продукт, національний доход, національне багатство;
- б) фінансові угоди;
- в) держава, юридичні та фізичні особи;
- г) фінансова діяльність.

22. Суб'єктами фінансових відносин виступають:

- а) держава, юридичні та фізичні особи;
- б) держава, фізичні особи і міжнародні фінансові інститути;
- в) резиденти і нерезиденти;
- г) юридичні та фізичні особи.

23. Об'єктом розподілу фінансів є:

- а) централізовані фонди грошових коштів;
- б) валовий внутрішній продукт;
- в) децентралізовані фонди грошових коштів;
- г) бюджетні та позабюджетні фонди грошових коштів.

24. Розподільча функція фінансів реалізується у процесі:

- а) формування фонду споживання;
- б) формування фонду накопичення;
- в) розподілу національного доходу;
- г) розподілу та перерозподілу ВВП через фінансову систему.

25. Об'єктом контролю за допомогою фінансів є:

- а) розподільчий процес;
- б) валовий внутрішній продукт;
- в) національне багатство;
- г) національний дохід.

26. Фінанси – це:

- а) будь-які грошові відносини між економічними суб'єктами;
- б) економічні відносини, пов'язані з формуванням, розподілом та використанням фондів грошових коштів;
- в) економічні відносини, пов'язані з формуванням первинних доходів у процесі перерозподілу ВВП;
- г) економічні відносини, пов'язані з формуванням розподілом та використанням централізованого фонду держави.

27. Для фінансових відносин притаманним є рух коштів:

- а) безповоротний, оплатний і обов'язковий;
- б) примусовий, обов'язковий, безповоротний та безоплатний;
- в) поворотний, оплатний та непримусовий;
- г) необов'язковий, поворотний та оплатний.

28. Фінансові відносини охоплюють:

- а) виключно сферу формування первинних доходів;
- б) виключно бюджетну сферу економічних відносин;
- в) сферу формування первинних доходів та бюджетну сферу;
- г) сферу матеріального виробництва та невиробничу сферу економічних відносин.

29. Наявність фінансових відносин у державі є:

- а) суб'єктивним фактором;
- б) об'єктивною необхідністю;
- в) необхідною передумовою виникнення держави;
- г) необхідною передумовою дії закону вартості.

30. У тісному зв'язку з фінансами перебувають такі економічні категорії, як:

- а) гроші, заробітна плата, ціна і кредит;
- б) заробітна плата, податки і прибуток;
- в) кредити, депозити і цінні папери;
- г) ціна, прибуток і фонди.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

1. Однією з передумов виникнення фінансів є:

- а) розвиток фінансової науки;
- б) розвиток капіталізму;
- в) великі географічні відкриття;
- г) розвиток товарно-грошових відносин.

2. Об'єктивна необхідність фінансів полягає в:

- а) забезпеченні безперервності процесу відтворення;
- б) накопиченні капіталу;
- в) необхідності проведення фінансового контролю;
- г) формуванні необхідних фінансових ресурсів.

3. Однією з передумов виникнення фінансів є:

- а) розвиток фінансової науки;
- б) розвиток капіталізму;
- в) великі географічні відкриття;
- г) розвиток товарно-грошових відносин.

4. Державний бюджет з'явився на етапі:

- а) феодалізму;
- б) капіталізму;
- в) постіндустріального розвитку.

5. Глобальний фінансовий ринок, а отже і глобальний позиковий капітал, сформувався на етапі:

- а) феодалізму;
- б) капіталізму;
- в) індустріального розвитку;
- г) постіндустріального розвитку.

6. Індустріальна економіка характеризується:

- а) рухом вартості від одного суб'єкта до іншого;
- б) зміною ролі держави у вирішенні соціальних питань;
- в) інтелектуалізацією технологічних укладів.

7. Державні доходи східних деспотичних держав включають:

- а) натуральні повинності;
- б) контрибуції;
- в) данини;
- г) надходження від державного майна;
- д) усі відповіді (а — г) правильні.

8. Становлення капіталізму характеризується:

- а) зміною ролі держави у вирішенні соціальних питань;
- б) проведенням активної протекціоністської політики держави;
- в) появою принципово нового типу платника податків.

9. Середньовічного міста стосуються такі з перелічених нижче ознак:

- а) міське право;
- б) судове право;
- в) право заснування ринку;

- г) право будівництва укріплень;
- д) усі відповіді (а — г) правильні.

10. Фінанси виражають розподільні відносини, що виникають з приводу розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу у грошовому вираженні як:

- а) економічна категорія;
- б) правова категорія;
- в) за організаційним змістом.

11. З розвитком інституту держави сформувалися такі фінансової категорії, як:

- а) державні доходи;
- б) державні видатки;
- в) державний кредит;
- г) всі відповіді вірні.

12. Історично фінанси вважаються продуктом наявності:

- а) держави та відносин приватної власності;
- б) держави і товарно-грошових відносин;
- в) власних та позикових коштів держави;
- г) державних та місцевих фінансів.

13. Термін „фінанси” походить від латинського „finis”, тобто:

- а) початок;
- б) податок;
- в) кінець;

14. Основні пропорції між складовими національного доходу у процесі його розподілу й перерозподілу встановлюються законодавчою і виконавчою владою з урахуванням дії:

- а) економічних законів;
- б) суспільного устрою;
- в) соціальної ситуації та національних особливостей;
- г) стану економіки.

15. В якому столітті відбулося формування терміну «financia»:

- а) у XV ст.;
- б) у XIII ст.;
- в) у XIV ст.;
- г) у XII ст.

16. Термін «finis» використовувався у грошових відносинах, що виникали між державою та населенням, і трактувався як:

- а) умова кредитної угоди;
- б) завершення грошового платежу;
- в) документ про сплату мита.

17. У середньовіччі однією з найважливіших історичних передумов формування категорії фінансів була така:

- а) виникнення поняття загальнодержавного фонду грошових коштів;
- б) розвиток дипломатичних зв'язків між Західною Європою та країнами Близького Сходу;

в) інтенсивний розвиток сільського господарства та промисловості.

18. Фінанси можуть функціонувати тільки за наявності:

- а) мануфактурного виробництва;
- б) державного управління;
- в) грошей;
- г) кредитно-лихварських відносин.

19. Який із факторів не належить до тих, що зумовлюють генезис категорії фінансів:

- а) суспільний розподіл праці;
- б) розвиток товарно-грошових відносин;
- в) розвиток грошового господарства, чітке формування та використання основних функцій грошей;
- г) відсутність незалежних суб'єктів господарювання, які здійснюють підприємницьку діяльність;

20. Для нерозвиненої форми фінансів властиві:

- а) інтенсивний розвиток грошових відносин;
- б) невиробничий характер фінансів;
- в) велика кількість ланок фінансової системи;
- г) розвинений страховий ринок.

21. Які ознаки характерні для первісного суспільного устрою:

- а) наявність постійного державного апарату;
- б) відсутність системи формування державних доходів та витрат;
- в) виконання грошима усіх функцій.

22. Основними джерелами доходів рабовласницьких держав були:

- а) контрибуції;
- б) військова здобич;
- в) натуральні податі;
- г) особисті повинності;
- д) варіанти відповіді а – с правильні;
- е) правильних варіантів відповіді немає.

23. Яке з тверджень не належить до закономірностей історичного розвитку фінансових відносин у рабовласницькому і феодальному суспільствах:

- а) фінанси почали відображати приватноправовий принцип діяльності держави;
- б) фінанси органічно пов'язувалися з доходами та витратами держави;
- в) фінанси тісно пов'язані з правовою діяльністю держави; податки, збори, позики, а також грошові витрати держави мали врегульований характер;
- г) більша частина витрат мала непродуктивний характер.

24. Головним джерелом мобілізації ресурсів у державний і місцеві бюджети та перерозподілу національного доходу на етапі розвитку розвиненої форми фінансів є:

- а) державний кредит;
- б) особисті повинності;

- в) податки;
- г) державні інвестиції;
- д) доходи від операцій на фінансовому ринкові.

25. Об'єктивна необхідність фінансів обумовлено:

- а) дією закону вартості;
- б) усі відповіді правильні;
- в) потребами суспільного розвитку;
- г) наявністю товарно-грошових відносин.

26. Фінанси можуть функціонувати тільки за наявності:

- а) мануфактурного виробництва;
- б) державного управління;
- в) грошей;
- г) кредитно-лихварських відносин.

27. Скільки виділяють стадій становлення і розвитку фінансової науки:

- а) одна;
- б) дві;
- в) три;
- г) чотири;
- д) п'ять.

28. Хто з представників дотеоретичної економічної системи виділив з економічних наук фінанси:

- а) Ф. Аквінський;
- б) Аристотель;
- в) Й. Зонненфельс;
- г) А. Монкретьєв;
- д) Ж. Тюрго.

29. Хто з українських вчених-економістів є автором «Теорії кредиту» (1852 р.):

- а) М. Х. Бунге;
- б) І. Я. Франко;
- в) М. І. Туган-Барановський;
- г) М. Яснопольський;
- д) В. П. Дяченко.

30. Хто із визначних українських вчених економістів-фінансистів свої наукові погляди щодо проблем фінансів намагався втілювати в життя, перебуваючи на посаді міністра фінансів в уряді Центральної Ради?

- а) М. Х. Бунге;
- б) М. І. Туган-Барановський;
- в) М. І. Мітіліно;
- г) І. Х. Озеров;
- д) М. П. Яснопольський.

Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки

1. Видатний вчений, поет письменник та громадський діяч І. Я. Франко займався питаннями:

- а) теорії граничної корисності;
- б) аналізу фінансової політики Австро-Угорської імперії та розвитку банківської системи;
- в) теорії податків;
- г) повної зайнятості працездатного населення;
- д) попиту і пропозиції.

2. Хто з названих авторів опублікував працю «Шість книг про республіку»:

- а) Оноре Мірабо;
- б) Карл Генрих Рау;
- в) Діомере Карафа;
- г) Томас Гоббс;
- д) Жан Боден.

3. Першими представниками систематизованої фінансової науки були вчені-камералісти:

- а) Дж. Локк, Томас Гоббс;
- б) Л. фон Секондорф, Й. Юсті, Й. Зоннефельс;
- в) Ф. Кене, Ж. Тюрго, О. Мірабо;
- г) К. Маркс, Ф.Енгельс, В. І. Ленін;
- д) К. Г. Рау.

4. Чим, на Вашу думку, були зумовлені загальні тенденції в розвитку фінансової науки України:

- а) розвитком філософської наукової думки;
- б) становленням і розвитком капіталістичної ринкової економіки, а також прогресом світової фінансової науки;
- в) розвитком економічної науки;
- г) підвищенням ролі держави;
- д) розвитком економічної теорії.

5. Засновником теорії загальних фінансів є:

- а) Аристотель;
- б) А. Сміт;
- в) А. Рішельє;
- г) Н. Маккіавеллі.

6. Термін *finantia* виник:

- а) у I ст. до н.е. у Греції;
- б) у IX –XI ст. у Франції;
- в) у XIII-XV ст. в Італії;
- г) у V-IV ст. до н.е. у Китаї.

7. Узагальнюючий метод, який лежить в основі будь-якої методології:

- а) математико-статистичний;
- б) діалектичний;

- в) індуктивний;
- г) гіпотетичний.

8. Засновником загальної теорії вітчизняної фінансової науки являється:

- а) Озеров;
- б) Лебедев ;
- в) Тургенев;
- г) Таріулов.

9. Які ознаки властиві для першого етапу розвитку фінансів:

- а) основна маса коштів витрачалась на військові цілі;
- б) обмежена кількість фінансових відносин;
- в) вузькість фінансової системи;
- г) високий ступінь впливу на економіку;
- д) багатоланковість фінансової системи.

10. На сучасному етапі розвитку фінансів відбувається поступове зростання їх ролі на макрорівні і зниження на мікрорівні.

- а) так;
- б) ні.

11. Структура витрат державного бюджету практично не змінювалась протягом багатьох століть.

- а) так;
- б) ні.

12. Хто є вченими-економістами, представниками класичної школи політичної економії:

- а) Ф. Петрарка, Ф. Гвіччардіні, Н. Макіавеллі, Т. Мен, Дж. Локк, Т. Гоббс;
- б) Ф. Кене, А.Р.-Ж. Тюрго, О. Мірабо, А. Сміт, Д. Рікардо, Ж.-Б. Сей, С. Міль;
- в) Дж. М. Кейнс, Дж. Хікс, П. Самуельсон, Б. Хансен.

13. У якому столітті набуло поширення кейнсіанство як економічний напрям

- а) ХІХ;
- б) ХХ;
- в) наприкінці ХІХ — на початку ХХ ст.

14. Теорія ефективного попиту ґрунтується на:

- а) оптимальному портфелі інвестицій;
- б) співвідношенні сукупного попиту та пропозиції;
- в) рівновазі між споживанням і виробництвом.

15. Якій політиці кейнсіанці надавали перевагу:

- а) бюджетній;
- б) кредитно-фінансовій;
- в) монетарній.

16. Посткейнсіанство — економічний напрям, у центрі уваги якого перебуває:

- а) зменшення загального рівня податків;
- б) забезпечення обсягу інвестицій, необхідних для повної зайнятості;
- в) аналіз проблем, зумовлених активним впливом фінансової сфери та грошового фактора на макроситуацію.

17. Залежність доходів бюджету від ставок податків відображає:

- а) хрест Хікса;
- б) крива Лаффера;
- в) модель Блека-Скоулза.

18. До якого напрямку належить монетаризм:

- а) кейнсіанства;
- б) неокейнсіанства;
- в) посткейнсіанства;
- г) неоконсерватизму;
- д) немає вірної відповіді.

19. До сучасних неоконсервативних належать:

- а) теорія циклічних коливань;
- б) теорія економіки пропозиції;
- в) теорія раціональних очікувань;
- г) варіанти відповіді а), б), і в) неправильні;
- д) варіанти відповіді а), б), в), і г) правильні?

20. Хто вважається засновником сучасного монетаризму:

- а) Е. Хансен;
- б) П. Самуельсон;
- в) М. Фрідмен?

21. Неоконсерватори виступали за:

- а) пропорційну систему оподаткування, розширення функцій грошово-кредитного регулювання, пріоритетність пропозиції, збалансування доходів і витрат держави, зменшення бюджетних витрат;
- б) прогресивну систему оподаткування, розширення функцій грошово-кредитного регулювання, пріоритетність пропозиції, збалансування доходів і витрат держави, зменшення бюджетних витрат;
- в) прогресивну систему оподаткування, розширення функцій грошово-кредитного регулювання, пріоритетність пропозиції, збалансування доходів і витрат держави, збільшення бюджетних витрат;
- г) пропорційну систему оподаткування, розширення функцій бюджетного регулювання, пріоритетність пропозиції, збалансування доходів і витрат держави, збільшення бюджетних витрат.

22. Завдяки теорії оптимальних валютних зон була створена:

- а) Бреттон-Вудська валютна система;
- б) європейська спільна валюта;
- в) вільні економічні зони.

23. З якою метою використовується модель Блека-Скоулза:

- а) для кредитно-грошового маневрування;
- б) для здійснення соціальних реформ;
- в) для управління ризиком.

24. Хто відкрив сучасну інвестиційну теорію циклів:

- а) Д.О. Василик;
- б) М.Х. Бунге;

- в) М.І. Туган-Барановський;
- г) І.О. Бланк.

25. Хто належить до сучасних українських авторів:

- а) О.Д. Василик, В.М. Опарін, І.О. Бланк;
- б) І.Х. Озеров, В.А. Лебедев, І.І. Янжул;
- в) Г.Б. Поляк, Є.Ф. Жуков, В.В. Ковальов.

26. Первинна форма фінансів — це ...

27. Магдебурзьке право — це ...

28. В епоху феодалізму основними доходами держави були ...

29. Для фінансів постіндустріального суспільства характерно ...

30. Основні передумови виникнення фінансів...

Тема 4. Фінансове право і фінансова політика

1. Фінансова політика характеризується як:

- а) державна політика у сфері розподільчих і перерозподільчих відносин;
- б) частина економічної політики держави, яка спрямована на досягнення максимального соціально-економічного рівня розвитку суспільства;
- в) сукупність заходів щодо забезпечення відповідними фінансовими ресурсами реалізації державних програм;
- г) сукупність фінансових заходів, які здійснює держава через фінансову систему.

2. За характером заходів і часом їх здійснення фінансову політику поділяють на:

- а) фінансову тактику і фінансову стратегію;
- б) фінансову стратегію і бюджетне регулювання;
- в) оперативну фінансову політику і фінансову тактику;
- г) фінансову стратегію і податкову політику.

3. Яке визначення найкраще характеризує зміст фінансової політики держави?

- а) розробка основних напрямів формування і використання фінансів, виходячи із необхідності вирішення економічних і соціальних завдань суспільства;
- б) розробка основних напрямів економічного і соціального розвитку суспільства (держави);
- в) розробка заходів щодо регулювання грошового обігу і операцій на відкритому ринку цінних паперів;
- г) розробка заходів щодо охорони довкілля.

4. Фінансова стратегія держави — це:

- а) сформована система довготермінових цілей фінансової діяльності й найефективніших шляхів їх досягнення, які визначаються фінансовою ідеологією;
- б) напрями, форми і методи використання фінансових ресурсів;

- в) система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з рухом фінансових ресурсів;
- г) процес визначення оптимальної структури капіталу.

5. Фінансовий механізм — це:

- а) господарський розрахунок, який ґрунтується на принципі самоокупності;
- б) сукупність різних організаційних, правових та інших форм і методів, за допомогою яких здійснюється процес розподілу і перерозподілу ВВП, створюються фонди грошових коштів і забезпечується їх використання;
- в) порядок надання і погашення кредитів, контроль за їх ефективним використанням;
- г) сукупність організаційно-технічних заходів, що запроваджуються на підприємстві для створення виробничого потенціалу.

6. Елементами фінансового механізму є:

- а) фінансове планування і прогнозування, фінансові важелі та стимули;
- б) фінансові санкції, фінансові резерви, фінансові ліміти;
- в) нормативно-правове забезпечення;
- г) правильні відповіді а, б і в.

7. Методи і форми фінансового механізму включають:

- а) планування, стратегічне управління та збір інформації;
- б) фінансове регулювання і оперативне управління;
- в) прогнозування і контроль;
- г) планування, оперативне управління, фінансове регулювання, фінансове забезпечення, фінансовий контроль.

8. Сальдовий метод розподільчих відносин передбачає:

- а) виділення системи нормативних показників і нормативів;
- б) виділення підсумкового елемента в розподілі доходу, на який припадає основне стимулююче навантаження
- в) встановлення оптимального співвідношення між нормативним регламентуванням та самостійністю юридичних і фізичних осіб у витрачанні коштів;
- г) визначення ринкових механізмів розподілу ВВП.

9. Фінансові важелі та стимули — це:

- а) нормативно-правове забезпечення господарсько-фінансової діяльності;
- б) процес формування і використання фінансових ресурсів на макро- і мікрорівнях економіки;
- в) форми і методи формування і використання фінансових ресурсів, які одночасно виступають як система фінансових показників, норм, нормативів, використовуються у фінансових відносинах;
- г) система керівництва фінансами.

10. Фінансове планування розглядається як:

- а) метод формування стратегічних цілей фінансової діяльності підприємства;
- б) розробка фінансової політики відповідно до фінансової діяльності підприємства;
- в) процес розробки системи фінансових планів і бюджетів;
- г) інструмент перерозподілу фінансових ресурсів держави.

11. До основних методів фінансового планування відносять:

- а) балансовий, нормативний;
- б) економіко-математичне прогнозування і моделювання;
- в) метод фінансових коефіцієнтів;
- г) правильні відповіді а і в.

12. Що таке фінансовий контроль?

- а) система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту;
- б) процес дослідження фінансового стану підприємства;
- в) особлива сфера вартісного контролю за фінансовою діяльністю всіх економічних суб'єктів, дотримання фінансово-господарського законодавства, доцільністю витрат;
- г) процес управління грошовим обігом, формуванням і використанням фінансових ресурсів підприємства.

13. Які види фінансового контролю використовують залежно від взаємовідносин суб'єкта й об'єкта контролю?

- а) зовнішній і внутрішній;
- б) державний, муніципальний;
- в) обстеження, ревізії, перевірки;
- г) попередній, поточний, наступний.

14. У яких формах здійснюється фінансовий контроль?

- а) документальні перевірки і ревізії;
- б) тематичні обстеження і спостереження;
- в) попередній, поточний, наступний;
- г) зовнішній і внутрішній.

15. Управління фінансами включає дві основні складові:

- а) фінансове забезпечення і фінансове регулювання;
- б) органи управління та форми і методи управлінської діяльності;
- в) нормативне і правове забезпечення;
- г) фінансовий і кредитний механізми.

16. Фінансові показники — це:

- а) інструмент формування та використання централізованих та децентралізованих фондів фінансових ресурсів;
- б) показники, у відповідності з якими із Державного бюджету здійснюється фінансування основних соціальних заходів;
- в) засіб впливу фінансових відносин на економічний та соціальний розвиток суспільства;
- г) вірної відповіді немає.

17. Фінансове право — це:

- а) інструмент формування та використання централізованих та децентралізованих фондів фінансових ресурсів;
- б) сукупність юридичних норм, які регламентують фінансові відносини;
- в) сукупність економіко-організаційних та правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави;
- г) вірної відповіді немає.

18. Нормативно-правове забезпечення у сфері фінансів розробляє:

- а) Рахункова палата України;
- б) Фонд державного майна України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

19. Джерелами фінансового права є:

- а) Конституція України;
- б) Верховна Рада України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Президент України;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

20. До напрямів фінансової політики належать:

- а) довго- та короткострокова;
- б) фінансова стратегія і фінансова тактика;
- в) директивна і регулювальна;
- г) фіскальна і монетарна;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

21. Фінансова стратегія держави передбачає:

- а) розроблення основних напрямів розвитку фінансів;
- б) мобільне перегрупування фінансових ресурсів у зв'язку з виникненням нових економічних проблем;
- в) спрямування фінансових ресурсів на вирішення найбільш гострих поточних проблем;
- г) усі відповіді (а — в) правильні;
- д) усі відповіді (а — в) неправильні.

22. Вбудованими автоматичними стабілізаторами є:

- а) грошова допомога з безробіття;
- б) грошова маса;
- в) грошова емісія;
- г) усі відповіді (а — в) правильні;
- д) усі відповіді (а — в) неправильні.

23. Фіскальна політика включає такі заходи:

- а) проведення операцій на відкритому ринку;
- б) регулювання платіжного балансу країни;
- в) фінансування бюджетного дефіциту;
- г) формування золото-валютних резервів НБУ;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

24. До важелів бюджетної політики належать:

- а) облікова ставка;
- б) бюджетні видатки;
- в) валютна інтервенція;

- г) норми обов'язкових резервів;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

25. Фінансова політика суб'єктів господарювання спрямована на управління:

- а) виробництвом;
- б) основними засобами;
- в) капіталом;
- г) фінансовими менеджерами;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

26. Бюджетна безпека характеризується такими показниками:

- а) рівень виконання запланованих бюджетних показників;
- б) золото-валютні резерви НБУ;
- в) питома вага державного боргу у ВВП;
- г) купівельна спроможність національної валюти;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

27. Грошова безпека полягає:

- а) в забезпеченні достатнього обсягу фінансових ресурсів;
- б) у мінімізації дефіциту платіжного балансу;
- в) у досягненні високого рівня капіталізації банків;
- г) у підтримці купівельної спроможності національної грошової одиниці;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

28. Які заходи не стосуються фіскально-бюджетної політики держави:

- а) встановлення валютного коридору;
- б) встановлення податкових ставок;
- в) визначення норм відрахування у спеціальні державні фонди;
- г) надання бюджетних трансфертів;
- д) встановлення податкових пільг.

29. Що передбачає митна політика держави:

- а) заходи держави щодо регулювання обсягів експорту та імпорту;
- б) наповнення державного бюджету;
- в) встановлення валютного курсу;
- г) утворення вільних економічних зон;
- д) безеквівалентні фінансові вилучення.

30. Найбільш розповсюджуваними серед фінансових санкцій є:

- а) ревізія і аудит;
- б) штрафи і пеня;
- в) перевірка і обстеження;
- г) обов'язкові збори і платежі.

ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА 2. ЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ФІНАНСИ ТА ЇХ РОЛЬ В СУСПІЛЬНОМУ ВІДТВОРЕННІ

Тема 5. Податки. Податкова система

1. Податки — це:

- а) сукупність зборів, то вносяться до державного бюджету й інших цільових фондів;
- б) певна сума, яку сплачує кожен мешканець держави за її послуги;
- в) дохід або майно, по відношенню до якого визначається обсяг сплати;
- г) вірної відповіді немає.

2. Розмір прямих податків залежить:

- а) від споживання товарів;
- б) від масштабів об'єкта оподаткування;
- в) від використання доходів;
- г) вірної відповіді немає.

3. Принцип обов'язковості сплати податків вимагає:

- а) сплачувати податки мають учасники економічного процесу;
- б) сплачувати податки повинні обов'язково всі учасники економічного процесу;
- в) сплата податків не повинна стримувати процес розвитку суб'єктів економічного життя;
- г) вірної відповіді немає.

4. Непрямі податки платить:

- а) більше той, хто має більші доходи;
- б) більше той, хто більше споживає;
- в) той, у кого у власності перебуває майно;
- г) вірної відповіді немає.

5. Джерело сплати податку:

- а) це — потік грошових надходжень за одиницю часу;
- б) це — відомості про обсяги об'єкта оподаткування;
- в) це дохід платника, з якого він сплачує податок;
- г) вірної відповіді немає.

6. Суб'єкт оподаткування:

- а) це та фізична чи юридична особа, яка безпосередньо його сплачує;
- б) вказує на те, що оподатковується тим чи іншим податком у платника;
- в) передбачає певну еквівалентність відносин платника з державою;
- г) вірної відповіді немає.

7. Прогресивні податкові ставки:

- а) єдині відсоткові ставки, які не залежать від розмірів об'єкта оподаткування;
- б) шкала відсоткових ставок, розміри яких спочатку зростають до певної величини об'єкту оподаткування, а при його зростанні понад цю величину - зменшуються;
- в) шкала відсоткових ставок, розміри яких зростають відповідно до зростання розмірів об'єкта оподаткування;

г) вірної відповіді немає.

8. Принцип економічної ефективності сплати податків вимагає:

а) сплачувати податки мають учасники економічного процесу;

б) сплачувати податки повинні обов'язково всі учасники економічного процесу;

в) сплата податків не повинна стримувати процес розвитку суб'єктів підприємництва;

г) вірної відповіді немає.

9. Регресивні податкові ставки:

а) шкала відсоткових ставок, розміри яких спочатку знижуються до певної величини об'єкту оподаткування, а при його зростанні понад цю величину — зростають;

б) встановлюються у відсотках до об'єкта оподаткування в грошовому виразі;

в) шкала відсоткових ставок, розміри яких зменшуються відповідно до зростання розмірів об'єкта оподаткування;

г) вірної відповіді немає.

10. Податкова система:

а) сукупність взаємопов'язаних податків і платежів;

б) діяльність платників і податкової служби щодо внесення податків та податкових платежів до бюджету;

в) цілеспрямована діяльність держави у сфері встановлення та стягування податків;

г) вірної відповіді немає.

11. Функції податкової системи:

а) розподільча;

б) регулююча;

в) обов'язковість;

г) вірної відповіді немає.

12. Принципи організації податкової системи:

а) розподільча;

б) регулююча;

в) обов'язковість;

г) вірної відповіді немає.

13. Об'єкт оподаткування акцизного збору:

а) прибуток;

б) оборот продаж (%);

в) ціна одиниці реалізованого товару;

г) вірної відповіді немає.

14. Податки виконують функції:

а) фіскальну, контрольну;

б) розподільчу, регулюючу, стимулюючу;

в) розподільчу, стимулюючу, фіскальну;

г) фіскальну, регулюючу.

15. Податкова система характеризується як:

а) сукупність податків, які встановлює держава;

- б) сукупність зборів, які встановлює держава;
- в) сукупність податків і зборів, які встановлює держава
- г) сукупність обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів.

16. Податкова ставка характеризується як:

- а) сума податку, визначена до сплати в бюджет;
- б) законодавчо визначений розмір податку на одиницю об'єкта оподаткування;
- в) сума, фактично сплачена до бюджету;
- г) відсоткова ставка, за якою визначається сума відрахувань до сплати в місцевий бюджет.

17. До прямих податків відносять:

- а) ПДВ, податок на прибуток підприємств, мито, плату за землю, прибутковий податок з громадян;
- б) податок на прибуток підприємств, рентні платежі, плату за землю, податок з власників транспортних засобів, прибутковий податок з громадян;
- в) податок на прибуток підприємств, акцизний збір, плату за землю, ввізне (імпортне) мито, податок з власників транспортних засобів;
- г) податок на прибуток підприємств, прибутковий податок з громадян, податок з власників транспортних засобів, акцизний збір, ПДВ.

18. Акцизний збір характеризується як:

- а) прямий податок, що включається до ціни товарів;
- б) податок з високорентабельних та імпортних товарів;
- в) непрямий податок на високорентабельні та монопольні товари, що включається до ціни цих товарів;
- г) прямий податок з підакцизних товарів.

19. Платниками акцизного збору є:

- а) виробники підакцизних товарів;
- б) імпортери підакцизних товарів;
- в) фізичні особи, які купують підакцизні товари на території України;
- г) нерезиденти, які купують на території України підакцизні товари.

20. Як може вплинути на фінансово-господарську діяльність підприємств-виробників звільнення їхньої продукції від акцизного збору?

- а) зменшить собівартість продукції;
- б) збільшить прибуток від реалізації;
- в) підвищить рентабельність виробництва продукції;
- г) зменшить іммобілізацію оборотних коштів.

21. Яке головне призначення місцевих податків і зборів?

- а) регулювання розвитку промисловості та послуг на місцевому рівні;
- б) підтримка вітчизняних виробів;
- в) наповнення дохідної частини місцевих бюджетів;
- г) підвищення якості комунальних послуг.

22. Об'єктом для визначення суми страхових внесків до соціальних фондів є:

- а) фактичні витрати на оплату праці;

- б) основна заробітна плата;
- в) основна заробітна плата, заохочувальні та компенсаційні виплати;
- г) фонд споживання.

23. Платниками податку з реклами є:

- а) виробники і розповсюджувачі реклами;
- б) виробники продукції, що рекламується;
- в) імпортери продукції, що рекламується;
- г) фізичні особи, що купують розрекламовану продукцію.

24. Митні доходи складаються з:

- а) державного мита;
- б) ввізного і вивізного мита;
- в) митних зборів;
- г) митної вартості.

25. Комунальний податок пов'язаний із:

- а) річним обсягом реалізацій;
- б) чисельністю працюючих;
- в) фондом оплати праці працівників,
- г) вірної відповіді немає.

26. До наукових принципів, що визначають внутрішню сутність і суспільне призначення податкової системи, належать:

- а) принцип платоспроможності;
- б) принцип вигоди;
- в) принцип адміністративної зручності;
- г) принцип визначальної бази;
- д) усі відповіді (а — г) правильні;
- е) усі відповіді (а — г) неправильні.

27. Установлення податкових ставок може базуватися на таких методах:

- а) інтуїтивний;
- б) емпіричний;
- в) економіко-математичного моделювання;
- г) відповіді (б, в) правильні;
- д) усі відповіді (а — в) правильні;
- е) усі відповіді (а — в) неправильні.

28. Об'єкт оподаткування ринкового збору:

- а) прибуток;
- б) обіг продажу (%);
- в) ціна одиниці реалізованого товару;
- г) вірної відповіді немає.

29. Індивідуальна безоплатність податку виражається в тому, що:

- а) податок може бути сплачений лише до бюджету;
- б) податок може бути сплачений як до бюджету, так і до позабюджетних централізованих фондів;
- в) при стягненні податку держава не гарантує надання кожному платнику певного еквіваленту, що дорівнює їхньому внеску до бюджету.

30. Податкова квота — це:

- а) платіж, що стягується за вчинення юридичних дій;
- б) частка податку в доході платника;
- в) законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування;
- г) вірної відповіді немає.

Тема 6. Бюджет. Бюджетна система

1. Бюджетна система в унітарних державах включає у себе наступні бюджети:

- а) федеральний бюджет і бюджет суб'єктів федерації;
- б) державний бюджет і місцеві бюджети;
- в) бюджети суб'єктів федерації та бюджети територій;
- г) бюджети територій та федеральний бюджет.

2. Бюджетна система України - це сукупність:

- а) державного бюджету та місцевих бюджетів;
- б) державного бюджету, місцевих бюджетів та бюджетів територій;
- в) державного бюджету, обласних бюджетів та бюджету Автономної республіки Крим;
- г) державного бюджету і бюджетів муніципальних органів влади.

3. До місцевих бюджетів в Україні належать:

- а) обласні бюджети і бюджети місцевого самоврядування;
- б) бюджети місцевого самоврядування і районні бюджет;
- в) районні бюджети, обласні бюджети та бюджети місцевого самоврядування;
- г) обласні, районні бюджети, бюджети місцевого самоврядування та бюджет АРК.

4. Бюджетами місцевого самоврядування в Україні є:

- а) бюджети територіальних громад сіл;
- б) бюджети міст;
- в) бюджети селищ;
- г) бюджети територіальних громад сіл, бюджети міст і селищ.

5. Бюджет виконує наступні функції:

- а) розподільчу і контрольну;
- б) стимулюючу і стабілізуючу;
- в) регулюючу і накопичувальну;
- г) накопичувальну і розподільчу.

6. Державний бюджет — це:

- а) система економічних відносин, що складаються у процесі формування, розподілу та використання централізованого фонду грошових коштів держави;
- б) грошові відносини, що виникають між державою та юридичними особами у зв'язку з формуванням централізованого фонду держави;
- в) фінансовий документ, в якому відображений рух фінансових ресурсів держави;

г) централізований державний фонд грошових коштів, формування і використання котрого здійснюється Верховною Радою України.

7. Державний бюджет України як фінансовий план держави затверджується:

- а) постановою Кабінету Міністрів;
- б) Указом Президента;
- в) Верховною Радою України як законодавчого органу влади;
- г) розпорядженням голови Національного банку України.

8. Під бюджетною системою розуміють:

- а) сукупність бюджетних відносин;
- б) сукупність бюджетів усіх рівнів;
- в) сукупність бюджетних установ;
- г) систему державного управління у бюджетній сфері.

9. Сукупність показників усіх бюджетів, що входять до складу бюджетної системи формують:

- а) бюджетний устрій;
- б) зведений бюджет;
- в) бюджетний розпис;
- г) зведений кошторис бюджетних установ.

10. Зведений бюджет України:

- а) затверджується Верховною Радою;
- б) затверджується Кабінетом Міністрів;
- в) затверджується Міністерством фінансів;
- г) не затверджується, оскільки немає законодавчої сили.

11. Державний бюджет має такі складові:

- а) загальний фонд і резервний фонд;
- б) спеціальний фонд і резервний фонд;
- в) резервний фонд і стабілізаційний фонд;
- г) загальний фонд, спеціальний фонд, резервний фонд.

12. Бюджетний устрій України визначається:

- а) системою розподілу доходів між окремими видами бюджетів;
- б) сукупністю правових норм;
- в) державним устроєм та адміністративно-територіальним поділом країни;
- г) організаційно-правовою структурою бюджетних відносин.

13. Резервний фонд Державного бюджету встановлюється на рівні:

- а) 1% від обсягу загального фонду;
- б) 1% від обсягу спеціального фонду;
- в) 1% від обсягу запозичень;
- г) 1 % від обсягу податкових надходжень.

14. Принцип самостійності бюджетної системи найбільш ґрунтовно визначає наступне:

- а) органи місцевого самоврядування мають право самостійно затверджувати свої бюджети;
- б) органи влади вищого рівня коштами відповідного бюджету не несуть відповідальності за зобов'язаннями органів влади нижчого рівня, як й останні

не відповідають коштами своїх бюджетів за зобов'язаннями органів влади вищого рівня;

в) органи місцевого самоврядування мають право самостійно встановлювати місцеві податки та збори;

г) самостійність державного та місцевих бюджетів полягає у розмежуванні повноважень органів влади, які здійснюють управління бюджетними ресурсами.

15. Принцип збалансованості передбачає, що:

а) повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період;

б) бюджетне сальдо має дорівнювати нулю;

в) виконання видатків бюджету й виконання доходів бюджету має дорівнювати 100%;

г) зобов'язання узяті органами влади повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету.

16. Принцип єдності бюджетної системи не визначаються:

а) наявністю єдиної правової бази;

б) наявністю єдиної грошової одиниці;

в) наявністю єдиної бюджетної класифікації;

г) наявністю єдиних зобов'язань перед суспільством.

17. Принципово повноти бюджетної системи обґрунтовується тим, що:

а) до складу бюджетів підлягають включенню всі надходження бюджетів та витрати бюджетів, що здійснюються відповідно до нормативно-правових актів органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування;

б) бюджети усіх рівнів складаються у відповідності до повної бюджетної класифікації;

в) бюджети усіх рівнів формуються у відповідності до повної інформації щодо потреб суспільства;

г) інформування громадськості щодо здійснення бюджетного процесу має забезпечуватися у повному обсязі.

18. До принципів побудови бюджетної системи не відносяться такі принципи:

а) єдності та повноти;

б) публічності та прозорості;

в) справедливості та неупередженості;

г) відповідальності та демократичного централізму.

19. Бюджетна класифікація – це групування:

а) доходів бюджету, видатків і кредитування бюджету, фінансування і боргу;

б) витрат бюджету і податкових надходжень;

в) фінансування і боргу;

г) доходів і видатків бюджету.

20. Функціональна класифікація видатків і кредитування – це групування видатків і кредитування за:

а) галузями економіки;

- б) розпорядниками бюджетних коштів;
- в) бюджетними програмами;
- г) функціями, з виконанням яких пов'язані видатки та кредитування бюджету.

21. Програмна класифікація видатків та кредитування – це групування видатків і кредитування за:

- а) ознакою головного розпорядника бюджетних коштів;
- б) бюджетними програмами;
- в) державними цільовими програмами;
- г) за інвестиційними програмами (проектами).

22. Відомча класифікація видатків та кредитування – це групування видатків і кредитування за:

- а) ознакою головного розпорядника бюджетних коштів;
- б) ознакою відомств, які забезпечуються коштами відповідного бюджету;
- в) ознакою галузевих міністерствами, що здійснюють фінансування бюджетних програм;
- г) ознакою виконавців бюджетних програм.

23. Економічна класифікація видатків – це групування видатків за:

- а) економічною характеристикою операцій;
- б) економічними показниками;
- в) економічним значенням видатків;
- г) економічними факторами.

24. До складу бюджетної класифікації доходів не входять:

- а) податкові та неподаткові надходження;
- б) доходи від операцій з капіталом;
- в) офіційні трансферти;
- г) доходи від підприємницької діяльності держави.

25. У відповідності до економічної класифікації видатки поділяються на:

- а) внутрішні та зовнішні видатки;
- б) поточні та капітальні видатки;
- в) видатки розвитку і споживання;
- г) програмні і не програмні видатки.

26. Поточні видатки бюджету – це:

- а) невідплатні односторонні платежі органів управління, які не ведуть до виникнення або погашення фінансових вимог;
- б) видатки, що спрямовуються на виконання бюджетних програм, забезпечення функціонування бюджетних установ, надання поточних трансфертів населенню і підприємствам (установам, організаціям);
- в) платежі юридичним й фізичним особам в якості поточної допомоги з бюджету;
- г) видатки на виплату заробітної плати працівникам бюджетних установ.

27. До поточних видатків бюджету не відносяться видатки на:

- а) заробітну плату;
- б) відрядження;
- в) оплату стипендій та пенсій;
- г) створення державних запасів та резервів.

28. Капітальні видатки здійснюються з метою:

- а) здійснення платежів щодо придбання медикаментів та перев'язувального матеріалу;
- б) виплати боргів за заробітною платою працівникам бюджетних установ;
- в) придбання необоротних і нематеріальних активів;
- г) здійснення платежів щодо оплати комунальних послуг і енергоносіїв.

29. Захищені видатки бюджету — це:

- а) видатки, що закріплені за певними доходами;
- б) видатки, що не підлягають скороченню через невиконання дохідної частини бюджету;
- в) видатки на утримання бюджетних установ;
- г) видатки, які відносяться до поточних.

30. Залежно від повноти зарахування доходів бюджету їх поділяють на:

- а) звичайні та надзвичайні;
- б) поточні й капітальні;
- в) закріплені й регульовані;
- г) податкові й неподаткові.

Тема 7. Бюджетний дефіцит**1. Дефіцит державного бюджету утворюється, якщо:**

- а) витрати держави зменшуються;
- б) сума податкових надходжень скорочується;
- в) сума витрат держави перевищує суму податкових надходжень.

2. Профіцит бюджету — це:

- а) перевищення доходів держави над її видатками;
- б) збільшення видатків держави;
- в) перевищення видатків держави над її доходами.

3. У чому полягає сутність поняття бюджетного надлишку:

- а) перевищенні доходів над видатками;
- б) перевищенні видатків над доходами.

4. Який кредит використовується для покриття дефіциту Державного бюджету:

- а) державний;
- б) банківський;
- в) комерційний.

5. Видами бюджетного дефіциту є:

- а) податковий;
- б) фіскальний;
- в) циклічний і структурний;
- г) внутрішній.

6. Державний бюджет стає дефіцитним, якщо:

- а) постійні доходи бюджету держави переважають над його видатками;
- б) спостерігається зменшення податкових надходжень до бюджету із одночасним збільшенням видатків держави;

- в) зростають видатки бюджету;
- г) видатки бюджету підлягають секвеструванню.

7. Структурний бюджетний дефіцит — це дефіцит, який:

- а) є результатом застосування активної дискреційної фіскальної політики;
- б) запланований у законі про Державний бюджет на поточний рік;
- в) є результатом циклічної економічної кризи;
- г) варіанти відповіді а), б), і в) неправильні.

8. Дискреційна (активна) фіскальна політика — це:

- а) політика, що передбачає свідоме маніпулювання податками та видатками з боку уряду;
- б) політика, яка передбачає автоматичну дію вбудованих стабілізаторів;
- в) варіанти відповіді а) і б) правильні;
- г) варіанти відповіді а), б), і в) неправильні.

9. Яке з положень є помилковим? Покриття дефіциту бюджету здійснюється за рахунок:

- а) скорочення державних витрат;
- б) внутрішніх державних позик;
- в) зростання виробництва.

10. Дефіцит Державного бюджету створюється, якщо:

- а) сума активів держави перевищує розміри її зобов'язань;
- б) сума витрат держави перевищує суму надходжень;
- в) видатки держави зменшуються;
- г) сума податкових надходжень скорочується;
- д) зобов'язання держави перевищують її активи.

11. Що є причинами бюджетного дефіциту в Україні:

- а) зростання ролі держави у фінансуванні розвитку виробництва;
- б) збільшення військових витрат;
- в) неоптимальна чисельність робітників державного апарату;
- г) падіння виробництва;
- д) ліберальна податкова політика;
- е) державні соціальні програми, що не відповідають фінансовим можливостям держави;
- є) варіанти відповіді а), б), і д) правильні;
- ж) варіанти відповіді в), г), і е) правильні?

12. Дефіцит Державного бюджету — це явище:

- а) негативне;
- б) позитивне;
- в) нейтральне;
- г) є різні оцінки.

13. Бюджетний дефіцит фінансується за рахунок коштів:

- а) міністерств і відомств;
- б) державного та місцевих бюджетів;
- в) позабюджетних коштів органів місцевого самоврядування усіх рівнів;
- г) варіанти відповіді а), б), і в) неправильні.

14. У чому полягає сутність поняття реального дефіциту бюджету:

- а) різниці між доходами та видатками за визначеної фіскальної політики та базовим рівнем безробіття;
- б) дефіциті, обсяг якого сформувався протягом бюджетного періоду;
- в) результаті "жорсткого" курсу уряду на щорічно збалансований бюджет?

15. Чи враховуються під час визначення розміру дефіциту бюджету кредити та позики в джерела доходів:

- а) так;
- б) ні.

16. Яка методологія фінансування бюджетного дефіциту є найповнішою:

- а) випуск казначейських зобов'язань (векселів);
- б) монетизація;
- в) випуск облігацій внутрішньої державної позики;
- г) емісія грошей та державні запозичення?

17. За рахунок проведення державних запозичень:

- а) зростає бюджетний дефіцит;
- б) збільшуються фінансові ресурси держави та частково покривається дефіцит державного бюджету;
- в) варіанти відповіді а) і б) неправильні.

18. В якому році урядом України вперше було здійснено фінансування дефіциту шляхом державної позики:

- а) 1995;
- б) 1992;
- в) 2000.

19. Найбільш швидкими та реальними шляхами ліквідації дефіциту бюджету є:

- а) зменшення витрат бюджету;
- б) емісія грошей;
- в) зміни у податковій політиці;
- г) економічне зростання;
- д) варіанти відповіді а), б), і г) правильні;
- е) варіанти відповіді а), в), і г) правильні;
- є) варіанти відповіді а) і б) правильні.

20. Який кредит використовується для покриття дефіциту Державного бюджету:

- а) державний;
- б) банківський;
- в) комерційний.

21. В якому випадку відповідно до світової практики дефіцит розглядається як припустимий:

- а) не більше 3 % ВВП;
- б) дорівнює 6 % ВВП;
- в) не більше 10 % ВВП.

22. Що не сприятиме скороченню бюджетного дефіциту:

- а) стимулювання зростання суспільного виробництва за допомогою фінансових пільг;

б) зменшення обсягів виробництва й скорочення видатків бюджету, низька податкова дисципліна, наявність тіньового сектору в економіці.

23. Що є джерелом фінансування дефіциту Державного бюджету України:

- а) емісійні кошти Національного банку України;
- б) державні внутрішні та зовнішні позики;
- в) обсяги виробництва та доходи бюджету.

24. До методів покриття дефіциту бюджету відносяться такі методи, як:

- а) емісійний і беземісійний;
- б) емісійний;
- в) беземісійний;
- г) немає вірної відповіді.

25. Розмір дефіциту бюджету встановлюється у відсотках:

- а) до загальної величини доходів бюджету;
- б) до загальної величини видатків бюджету;
- в) до обсягу валового внутрішнього продукту;
- г) до обсягу національного доходу.

26. Річний дефіцит державного бюджету формується за рахунок різниці між:

- а) поточними державними видатками і доходами;
- б) ВВП і зовнішнім боргом;
- в) поточним дефіцитом і обсягом виплат за державний борг;
- г) державними видатками і доходами за поточний рік.

27. Причини дефіциту бюджету:

- а) реформована структура економіки;
- б) неефективне здійснення соціальних видатків;
- в) необґрунтовані видатки на забезпечення державного управління;
- г) вірної відповіді немає.

28. Інфляційним джерелом фінансування бюджетного дефіциту є:

- а) монетизація дефіциту;
- б) фінансування бюджетного дефіциту за рахунок зовнішніх та внутрішніх запозичень;
- в) за рахунок трансфертів;
- г) усі відповіді правильні.

29. За прибутковістю державні цінні папери поділяються на:

- а) відсоткові і виграшні;
- б) безпрограшні і безвідсоткові;
- в) безвідсоткові і відсоткові;
- г) виграшні і безпрограшні.

30. Профіцит бюджету затверджується з метою:

- а) здійснення капітальних вкладень;
- б) погашення основної суми боргу;
- в) фінансування соціальної сфери;
- г) інвестування.

Тема 8. Державний кредит

1. Державний кредит є:

- а) особливою формою фінансових відносин, коли держава виступає боржником;
- б) однією з форм руху позичкового капіталу;
- в) безповоротним джерелом надходження додаткових коштів;
- г) формою утворення централізованих фондів для вирівнювання доходів бюджету.

2. Відсоток за державним кредитом встановлюється у відповідності до:

- а) попиту та пропозиції на позичковий капітал;
- б) забезпеченості кредиту і терміну позики .
- в) попиту і пропозиції на позичковий капітал та забезпеченості кредиту і терміну позики;
- г) попиту на позичковий капітал та терміну позики.

3. Кошти, отримані шляхом позики державою, як правило використовуються на:

- а) фінансування державного боргу;
- б) фінансування галузей економіки;
- в) фінансування незахищених статей державного бюджету;
- г) реалізацію інвестиційних програм.

4. Кредит, який отримує держава, на практиці визначає формування:

- а) тимчасово вільних державних коштів;
- б) державного боргу;
- в) резервного фонду;
- г) стабілізаційного фонду.

5. Державний кредит у формі державної гарантії сприяє:

- а) формуванню додаткових грошових коштів;
- б) зростанню умовної державної заборгованості;
- в) підвищенню бюджетної безпеки країни;
- г) підвищенню боргової безпеки.

6. В якості безстрокової державної позики виступають:

- а) облігації внутрішньої державної позики;
- б) вільні грошові кошти та заощадження населення;
- в) заощадження населення і облігації внутрішньої державної позики;
- г) вільні грошові кошти і облігації внутрішньої державної позики.

7. Основна функція інституцій ощадно-кредитної системи полягає:

- а) у залученні заощаджень широких мас населення до вкладів;
- б) у здійсненні управління державними позиками;
- в) у забезпеченні держави додатковими коштами;
- г) у збільшенні доходів населення.

8. Поточний борг – це:

- а) сума заборгованості, що підлягає погашенню в поточному році, і належних до сплати в цей період відсотків за усіма випущеними на даний момент позиками;

- б) загальна сума заборгованості і відсотків, що мають бути сплачені за позиками;
- в) заборгованість кредиторам держави в даній країні;
- г) заборгованість кредиторам за межами даної країни.

9. Капітальний борг – це:

- а) сума заборгованості, що підлягає погашенню в поточному році, і належних до сплати в цей період відсотків за усіма випущеними на даний момент позиками;
- б) загальна сума заборгованості і відсотків, що мають бути сплачені за позиками;
- в) заборгованість кредиторам держави в даній країні;
- г) заборгованість кредиторам за межами даної країни.

10. Внутрішній борг – це:

- а) сума заборгованості, що підлягає погашенню в поточному році, і належних до сплати в цей період відсотків за усіма випущеними на даний момент позиками;
- б) загальна сума заборгованості і відсотків, що мають бути сплачені за позиками;
- в) заборгованість кредиторам держави в даній країні;
- г) заборгованість кредиторам за межами даної країни.

11. Зовнішній борг – це:

- а) сума заборгованості, що підлягає погашенню в поточному році, і належних до сплати в цей період відсотків за усіма випущеними на даний момент позиками;
- б) загальна сума заборгованості і відсотків, що мають бути сплачені за позиками;
- в) заборгованість кредиторам держави в даній країні;
- г) заборгованість кредиторам за межами даної країни.

12. Умовний державний борг формується через:

- а) залучення іноземних кредитів, безпосереднім позичальником яких є держава;
- б) випуск державних цінних паперів у вигляді зовнішніх державних позик;
- в) нормативно-адміністративне регулюванні запозичень за рахунок іноземних кредитів, залучених іншими позичальниками під гарантії держави;
- г) через усе, що зазначене вище, формується умовний борг.

13. Конверсія державного боргу – це:

- а) зміна доходності позик;
- б) об'єднання кількох позик в одну, що спрощує управління державним боргом;
- в) перенесення строків виплати заборгованості;
- г) повна відмова держави від своєї заборгованості.

14. Консолідація боргу – це:

- а) зміна доходності позик;

- б) передання зобов'язань за раніше випущеною позикою на нову позику з метою продовження терміну позики;
- в) об'єднання кількох позик в одну, що спрощує управління державним боргом;
- г) перенесення строків виплати заборгованості.

15. Уніфікація боргу – це:

- а) зміна доходності позик;
- б) передання зобов'язань за раніше випущеною позикою на нову позику з метою продовження терміну позики;
- в) об'єднання кількох позик в одну, що спрощує управління державним боргом;
- г) перенесення строків виплати заборгованості.

16. Реструктуризація боргу – це:

- а) зміна доходності позик;
- б) передання зобов'язань за раніше випущеною позикою на нову позику з метою продовження терміну позики;
- в) об'єднання кількох позик в одну, що спрощує управління державним боргом;
- г) використання у комплексі чи частково зазначених вище методів.

17. Ощадна справа належить до державного кредиту, якщо:

- а) виплата пенсій здійснюється через ощадно-кредитну систему;
- б) через ощадно-кредитну систему реалізуються державні лотереї;
- в) залучені кошти населення спрямовуються до бюджету та на придбання державних цінних паперів;
- г) при здійсненні будь-яких операцій ощадним банком.

18. Згідно з правовим оформленням, державні позики поділяють на:

- а) готівкові і безготівкові;
- б) товарні і грошові;
- в) позики на підставі угод і цінні папери;
- г) фонди і резерви.

19. Через розподільчу функцію державного кредиту здійснюється:

- а) регулювання грошового обігу;
- б) формування централізованих грошових фондів держави;
- в) фінансування витрат держави;
- г) підтримка малого бізнесу.

20. Якщо центральний банк продає велику кількість державних цінних паперів на відкритому ринку, то він має на меті:

- а) зробити кредит більш доступним;
- б) ускладнити придбання населенням державних цінних паперів;
- в) збільшити обсяг інвестицій;
- г) зменшити загальну масу грошей в обігу.

21. Суб'єктами державно-кредитних відносин з боку держави виступають:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) Міністерство фінансів;
- в) юридичні особи;
- г) Антимонопольний комітет.

22. Державний кредит може виступати в формах:

- а) комерційного кредиту;
- б) державних позик;
- в) ощадної справи;
- г) всі відповіді правильні.

23. Граничний обсяг внутрішнього і зовнішнього державного боргу Бюджетним кодексом України встановлено в розмірі по відношенні до ВВП:

- а) 20%;
- б) 40%;
- в) 60%;
- г) 80%.

24. Головними причинами формування державного боргу є:

- а) хронічний дефіцит бюджету;
- б) розширення функцій держави;
- в) вплив політичних бізнес-циклів;
- г) всі відповіді правильні.

25. За типом кредитора виділяють такі види зовнішнього державного боргу:

- а) заборгованість перед банківськими установами країнами;
- б) заборгованість за позиками міжнародних організацій;
- в) заборгованість за позиками, наданими іноземними державами;
- г) всі відповіді правильні.

26. Зміна доходності державних позик описується категорією:

- а) конверсія;
- б) консолідація;
- в) уніфікація.

27. Зміна умов позики, пов'язана зі зміною терміну дії державних цінних паперів називається:

- а) конверсією;
- б) консолідацією;
- в) уніфікацією.

28. Консолідація — це:

- а) зміна доходності позики;
- б) збільшення термінів дії випущеної позики;
- в) об'єднання кількох позик в одну, коли облігації раніше випущених кількох позик обмінюються на облігації нової позики.

29. Чи може змінюватися розмір платежів з обслуговування державного боргу під час скорочення затверджених бюджетних призначень:

- а) так;
- б) ні;
- в) у разі отримання згоди від Верховної Ради України;
- г) у разі отримання згоди від Бюджетного комітету уряду країни.

30. У чому полягає рефінансування державного боргу:

- а) погашенні попередньої державної заборгованості шляхом випуску нових позик;
- б) зміні дохідності позик;
- в) сплаті боргу за рахунок золотовалютних резервів країни;
- г) зміні умов позичання, пов'язаних із термінами погашення заборгованості.

Тема 9. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

1. Дайте визначення терміну "місцеві фінанси":

- а) сукупність місцевих бюджетів, які складаються, затверджуються і виконуються відповідними місцевими органами влади;
- б) обов'язкові платежі, які повністю зараховуються до відповідних місцевих бюджетів;
- в) кошти, які утворюються в складі місцевих бюджетів для вирішення тимчасових касових розривів при їх виконанні;
- г) система формування, розподілу й використання грошових та інших фінансових ресурсів для забезпечення функцій і реалізації завдань, що покладаються на місцеві органи влади.

2. Під місцевими бюджетами розуміють:

- а) бюджет, який складається, затверджується і виконується органом місцевого самоврядування;
- б) сукупність бюджетів, які складаються, затверджуються і виконуються відповідними місцевими органами влади і самоврядування;
- в) обов'язкові платежі, які повністю зараховуються до відповідних місцевих бюджетів;
- г) прогноз економічного і соціального розвитку суспільства.

3. Бюджетна позичка — це:

- а) кошти, що надаються на принципах терміновості й поворотності з Державного бюджету України місцевим бюджетам, а також з місцевих бюджетів вищого рівня бюджетам нижчого рівня для покриття тимчасових касових розривів при їх виконанні;
- б) кошти, що надаються у тимчасове користування на умовах платності та забезпеченості;
- в) спосіб забезпечення дохідної частини бюджету за рахунок власних доходів відповідної території;
- г) кошти, що з'являються в процесі виконання бюджету і не затверджуються в складі його доходів і видатків.

4. До доходів місцевих бюджетів відносять:

- а) державні цільові фонди, позички МВФ, неподаткові надходження, закріплені доходи;
- б) власні доходи, відрахування від регульованих доходів, дотації, субсидії, субвенції та інші трансфери;
- в) позички МВФ, податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом;

г) дотації, субсидії, неподаткові надходження, державні цільові фонди, доходи від зовнішньоекономічної діяльності.

5. Кошти, що передаються з державного бюджету місцевим бюджетам або з місцевих бюджетів вищого рівня місцевим бюджетам нижчого рівня безповоротно для збалансування їхніх доходів і видатків, — це:

- а) субвенція;
- б) дотація;
- в) бюджетна позичка;
- г) місцеві фінанси.

6. Кошти, які надходять з державного бюджету до місцевих бюджетів або з місцевих бюджетів вищого рівня до місцевих бюджетів нижчого рівня на фінансування цільових видатків, — це:

- а) бюджетні асигнування;
- б) субсидії;
- в) субвенції;
- г) дотації.

7. До місцевих бюджетів належать:

- а) районні, міські, селищні бюджети, зведений бюджет України;
- б) Державний бюджет, бюджет АР Крим, обласні та районні бюджети;
- в) обласні, районні бюджети, міські, селищні та сільські бюджети та бюджет АР Крим;
- г) зведений бюджет України, бюджетні дотації, зведений бюджет АР Крим та бюджети місцевого самоврядування.

8. Самостійність місцевих бюджетів забезпечується:

- а) закріпленням за ними відповідних джерел доходів та права визначити напрями використання коштів;
- б) наявністю єдиної класифікації доходів і видатків місцевих бюджетів;
- в) визначенням місцевими органами влади порядку покриття видатків та визначенням джерел фінансування Державного бюджету України;
- г) розподілом доходів на закріплені й регульовані та визначенням джерел фінансування відповідних місцевих бюджетів.

9. Надходження місцевих бюджетів включають:

- а) податки і збори, що закріплені на постійній основі за бюджетами місцевого самоврядування;
- б) кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого;
- в) платежі, що стягуються місцевими органами влади як плата за надані послуги фізичним та юридичним особам;
- г) кошти, які використовуються для розв'язання конкретних проблем, визначених органами місцевого самоврядування.

10. Збалансування бюджетів здійснюється у формі:

- а) дотацій;
- б) субсидій;
- в) субвенцій;
- г) вірної відповіді немає.

11. За суб'єктом формування бюджет може бути:

- а) державним;
- б) розвитку;
- в) місцевим;
- г) поточним.

12. Суми, отримані від місцевих податків і зборів зараховуються у:

- а) державний бюджет;
- б) місцеві бюджети;
- в) бюджети об'єктів економічної діяльності;
- г) вірної відповіді немає.

13. Дотація — це:

- а) фінансові ресурси, що перераховуються з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на суму доходів, якої не вистачає, не мають цільового призначення;
- б) фінансові ресурси, що перераховуються з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на фінансування конкретних заходів або установ, мають цільове призначення;
- в) фінансові ресурси, що перераховуються з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на фінансування видатків на засадах пайової участі, мають суворо цільове призначення;
- г) вірної відповіді немає.

14. Субсидія — це:

- а) фінансові ресурси, що перераховуються з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на суму доходів, якої не вистачає, не мають цільового призначення;
- б) фінансові ресурси, що перераховуються з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на фінансування конкретних заходів або установ, мають цільове призначення;
- в) фінансові ресурси, що перераховуються з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на фінансування видатків на засадах пайової участі, мають суворо цільове призначення;
- г) вірної відповіді немає.

15. Місцеві податки та збори включають:

- а) готельний збір, ринковий збір, комунальний податок, податок за рекламу та і н.;
- б) комунальний податок, збір за паркування автомобілів, курортний збір, плата за прописку громадян, збір за участь у бігах на іподромі та ін.;
- в) збір за право використання місцевої символіки, збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі, податок на рекламу та ін.;
- г) вірної відповіді немає.

16. Головними суб'єктами системи місцевих фінансів в Україні є:

- а) територіальна громада і органи місцевого самоврядування;
- б) регіональні і державні органи влади;
- в) територіальна громада і державні органи влади, що отримали делеговані повноваження;

г) органи місцевого самоврядування та органи обласної державної адміністрації.

17. Територіальна громада це:

- а) мешканці, об'єднані постійним проживанням у межах району;
- б) мешканці, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями;
- в) мешканці, об'єднані постійним проживанням у межах області;
- г) представники мешканців певної адміністративно-територіального одиниці, що обираються на відповідний строк.

18. До функцій територіальної громади не входить:

- а) управління майном, що є в комунальній власності;
- б) проведення місцевих референдумів та реалізація їх результатів;
- в) затвердження бюджетів відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контроль за їх виконання.
- г) нагляд за цільовим використанням коштів бюджету.

19. Об'єктами системи місцевих фінансів є:

- а) фінансові ресурси міністерств і відомств;
- б) фінансові ресурси державних фондів цільового призначення;
- в) фінансові ресурси, що мобілізуються, розподіляються та використовуються місцевими органами влади для виконання покладених на них функцій і завдань;
- г) державні централізовані фонди грошових коштів.

20. Головними фінансовими фондами місцевих органів влади є:

- а) місцеві бюджети;
- б) позабюджетні регіональні фонди;
- в) фонди підприємств державної власності, що функціонують у межах території органу самоврядування;
- г) державні централізовані фонди грошових коштів.

21. За економічною природою доходи місцевих органів влади поділяються на:

- а) власні і передані;
- б) зовнішні і внутрішні;
- в) власні і позичкові;
- г) позичкові і закріплені.

22. Актом, що встановлює основні принципи місцевого самоврядування в Україні є:

- а) Конституція України;
- б) Бюджетний кодекс України;
- в) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- г) Хартія місцевого самоврядування.

23. До принципів місцевого самоврядування в Україні не належать принципи:

- а) народовладдя і виборності;
- б) гласності і політичної незалежності;
- в) поєднання місцевих і державних інтересів;
- г) демократичного централізму і відповідальності.

24. Основною формою реалізації принципів місцевого самоврядування є:

- а) законодавча діяльність;
- б) фінансова автономія;
- в) територіальна незалежність;
- г) фінансова могутність;

25. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли у наслідок рішень органів державної влади:

- а) компенсуються державою;
- б) компенсуються органами місцевого самоврядування;
- в) переносяться на наступний період;
- г) компенсуються органами обласної державної адміністрації.

26. Основною формою реалізації принципів місцевого самоврядування є:

- а) законодавча діяльність;
- б) фінансова автономія;
- в) фінансова діяльність;
- г) територіальна самостійність.

27. Міжбюджетні трансферти – це:

- а) кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого;
- б) різновид довгострокового кредиту, який погашається за того рахунок бюджету, якому надається трансферт;
- в) кошти, які передаються на поворотній, але безоплатній основі з одного бюджету до іншого;
- г) кошти, які передаються на поворотній та оплатній основі з одного бюджету до іншого.

28. Бюджет розвитку є складовою:

- а) загального фонду місцевого бюджету;
- б) спеціального фонду місцевого бюджету;
- в) фонду нагромадження;
- г) поточного бюджету.

29. Коефіцієнт податкоспроможності адміністративно-територіальної одиниці - це:

- а) відношення податкоспроможності окремої території до середньої податкоспроможності у межах країни;
- б) відношення податкоспроможності окремої території до загальної податкоспроможності країни;
- в) різниця між максимальною та мінімальною податкоспроможністю окремої території;
- г) відношення податкоспроможності окремої території до середньої податкоспроможності області, в якій вона розташована.

30. Територія є фінансовим донором, коли:

- а) коефіцієнт податкоспроможності ≥ 1 ;
- б) коефіцієнт податкоспроможності ≤ 1 ;
- в) коефіцієнт податкоспроможності > 1 ;
- г) коефіцієнт податкоспроможності < 1 .

Тема 10. Соціальні позабюджетні фонди

1. Державні цільові фонди поділяються на:

- а) відомчі;
- б) галузеві;
- в) економічні;
- г) регіональні.

2. У відсотках до якого показника здійснюється відрахування підприємств до Пенсійного фонду України:

- а) валового доходу підприємства;
- б) фонду заробітної плати;
- в) прибутку;
- г) собівартості продукції.

3. З якою метою використовуються кошти Пенсійного фонду України:

- а) фінансування розвитку медицини;
- б) соціально-культурні цілі;
- в) фінансування державних і регіональних програм соціальної підтримки пенсіонерів.

4. Хто має право створювати цільові фонди:

- а) загальнодержавні органи влади;
- б) місцеві органи влади;
- в) варіанти відповіді а) і б) правильні;
- г) правильного варіанта відповіді немає.

5. Цільові фонди створюються шляхом:

- а) виділення коштів з бюджету;
- б) створення власних джерел доходів;
- в) варіанти відповіді а) і б) правильні;
- г) правильного варіанта відповіді немає.

6. До позабюджетні цільових фондів належать:

- а) Пенсійний фонд України;
- б) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності;
- в) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;
- г) Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;
- д) Фонд соціального захисту інвалідів;
- е) Фонд охорони навколишнього природного середовища;
- є) варіанти відповіді а), б), в), г) правильні;
- ж) варіанти відповіді а), в), д), е) правильні.

7. Які цільові фонди України входять до складу Державного бюджету України:

- а) Пенсійний фонд України;

- б) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності;
- в) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;
- г) Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;
- д) Фонд соціального захисту інвалідів;
- е) Фонд охорони навколишнього природного середовища;
- є) варіанти відповіді а), б), в), г) правильні;
- 8) варіанти відповіді д), е) правильні.

8. Величина ресурсів пенсійного забезпечення визначається:

- а) демографічними причинами;
- б) економічними причинами;
- в) варіанти відповіді а) і б) правильні;
- г) правильного варіанта відповіді немає.

9. Що належить до демографічних причин визначення величини ресурсів пенсійного забезпечення:

- а) середня тривалість життя та її динаміка;
- б) чисельність осіб пенсійного віку;
- в) чисельність працездатного населення та ін.;
- г) економічний стан країни в цілому;
- д) співвідношення рівнів заробітної плати і пенсії;
- е) варіанти відповіді а), б), в), г) правильні;
- є) правильного варіанта відповіді немає.

10. Що є економічними причинами визначення величини ресурсів пенсійного забезпечення:

- а) економічний стан країни в цілому;
- б) співвідношення рівнів заробітної плати і пенсії;
- в) надбавки за стаж, умови роботи та ін.;
- г) наявність і частка осіб, які мають право на пільги під час визначення рівня пенсійного забезпечення;
- д) середня тривалість життя та її динаміка;
- е) чисельність осіб пенсійного віку;
- є) чисельність працездатного населення та ін.;
- ж) варіанти відповіді а), б), в), г) правильні;
- з) варіанти відповіді д), е), є) правильні.

11. Касове виконання фонду соціального страхування від нещасних випадків забезпечує:

- а) комерційний банк;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Державне казначейство України;
- г) Національний банк України.

12. Які фонди формуються з метою прискореного вирішення актуальних проблем і припиняють функціонування після виконання покладених на них завдань:

- а) постійні;
- б) тимчасові;
- в) соціальні;
- г) економічні.

13. Касове виконання Пенсійного фонду забезпечує:

- а) комерційний банк;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Державне казначейство України;
- г) Національний банк України.

14. Який фонд створений з метою проведення профілактичних заходів з охорони праці, поліпшення здоров'я та відновлення працездатності потерпілих на виробництві від нещасних випадків:

- а) Пенсійний фонд;
- б) Фонд соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
- в) Фонд соціального страхування від нещасних випадків;
- г) Фонд соціального захисту інвалідів.

15. Хто має право створювати соціальні позабюджетні фонди:

- а) органи центральної влади;
- б) органи місцевої влади;
- в) суб'єкти господарювання;
- г) правильної відповіді немає.

16. Джерела формування коштів соціальних позабюджетних фондів можуть мати:

- а) тільки стабільний характер;
- б) тимчасовий характер;
- в) як стабільний так і тимчасовий характер;
- г) правильної відповіді немає.

17. Основним завданням якого Фонду є організація процесів у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності:

- а) загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
- б) пенсійного;
- в) соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;
- г) загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням.

18. Скільки рівнів у Пенсійного фонду України?

- а) 1;
- б) 3;
- в) 5;

г) 4.

19. Не є джерелами формування доходів бюджетів позабюджетних фондів:

- а) обов'язкові внески та збори;
- б) добровільні внески і пожертвування;
- в) цільові надходження з бюджету;
- г) заробітна плата державних службовців.

20. Позабюджетні фонди розглядають як:

- а) державні цільові фонди, що є формою перерозподілу і використання фінансових ресурсів, залучених державою для фінансування суспільних потреб;
- б) фонди фінансових ресурсів цільового призначення, які використовуються для задоволення економічних і соціальних потреб держави, підприємницьких структур та окремих громадян;
- в) загальнодержавні фонди цільового призначення.

21. Важлива складова державних фінансів і самостійна ланка фінансової системи країни, виникнення та функціонування яких пов'язане з наявністю товарно-грошових відносин – це:

- а) позабюджетні фонди;
- б) бюджетні фонди;
- в) державні цільові фонди;
- г) державний бюджет.

22. Державні цільові фонди – це

- а) відокремлені у складі бюджету чи поза бюджетом фонди, що формуються за рахунок доходів цільового призначення або в порядку цільових відрахувань від визначених законодавством видів доходів та використовуються для тих, цілей, котрі стали причиною створення відповідного фонду;
- б) позабюджетні фонди створені за рахунок цільових відрахувань від визначених законодавством видів доходів та використовуються для тих, цілей, котрі стали причиною створення відповідного фонду;
- в) фонди державного бюджету, що формуються за рахунок доходів цільового призначення та використовуються у відповідності до цілей, на які ці доходи мобілізувалися;
- г) фонди грошових коштів, що формуються межах бюджетів усіх рівнів для забезпечення конкретно визначених потреб суспільства.

23. Постійним загальнодержавним фондом не є:

- а) Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
- б) Фонд охорони праці;
- в) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;
- г) Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

24. Відрахування підприємств до Пенсійного фонду здійснюються відсотках до:

- а) валового доходу підприємства;

- б) фонду заробітної плати;
- в) прибутку;
- г) собівартості продукції.

25. За періодом функціонування державні цільові фонди поділяються на:

- а) довічні, строкові;
- б) постійні, довічні;
- в) солідарні, тимчасові;
- г) постійні, тимчасові.

26. За рівнем управління цільові державні фонди поділяють на:

- а) постійні і тимчасові;
- б) державні та місцеві;
- в) державні, регіональні;
- г) бюджетні, позабюджетні.

27. Державні цільові фонди бувають:

- а) відомчими;
- б) галузевими;
- в) національними;
- г) регіональними.

28. До джерел доходів Пенсійного фонду України не відносяться:

- а) внески роботодавців;
- б) страхові внески найманих працівників;
- в) кошти державного бюджету;
- г) штрафні санкції за порушення законодавства з працевлаштування пенсіонерів.

29. Цільові фонди створюються шляхом:

- а) усі відповіді правильні;
- б) виділення коштів з державного бюджету;
- в) створення власних джерел доходів;
- г) штрафних санкцій та добровільних пожертвувань.

30. Що належить до демографічних причин визначення величини ресурсів пенсійного забезпечення:

- а) середня тривалість життя та її динаміка;
- б) чисельність осіб пенсійного віку;
- в) чисельність працездатного населення та ін.;
- г) економічний стан країни в цілому;
- д) співвідношення рівнів заробітної плати і пенсії;
- е) варіанти відповіді а – д правильні;
- э) правильного варіанта відповіді немає.

ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА 3. ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ФІНАНСИ ТА ЇХ МІСЦЕ В ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ

Тема 11. Фінанси суб'єктів господарювання та фінанси домогосподарств

1. Які з перелічених нижче відносин не входять до складу фінансів підприємств:

- а) між підприємством та його робітниками;
- б) між підприємством та державою;
- в) між робітниками підприємства та торговельними організаціями;
- г) між підприємствами.

2. Фінанси підприємства – це:

- а) кошти, які зберігаються в касі бухгалтерії підприємства;
- б) кошти, що знаходяться на рахунку підприємства в банку;
- в) економічні відносини, пов'язані з рухом грошових потоків, формуванням розподілом і використанням доходів і грошових фондів суб'єктів господарювання у процесі відтворення.

3. У чому виявляються відмінності обороту основних виробничих та оборотних виробничих фондів?

- а) основні виробничі фонди обертаються за один виробничий цикл, а оборотні – за декілька;
- б) основні виробничі фонди обертаються за декілька виробничих циклів, а оборотні – за один;
- в) пасивна частина основних виробничих фондів обертається за декілька виробничих циклів, а їхня активна частина та оборотні фонди – за один цикл.

4. Як називають витрати підприємства на виробництво продукції, виражені в грошовій формі?

- а) ціна виробництва;
- б) вартість виробництва;
- в) виробнича собівартість.

5. Суб'єкти якого об'єднання підприємств та організацій втрачають свою юридичну та господарську самостійність:

- а) асоціації;
- б) концерну;
- в) консорціуму;

6. Який напрямок підприємницької діяльності підприємства найбільш важливий:

- а) фінансовий;
- б) виробничий;
- в) комерційний;
- г) важливі всі напрямки.

7. Які ознаки характеризують одноособове господарство:

- а) обмежена відповідальність;
- б) повна самостійність;
- в) одержання додаткового доходу від спеціалізації;

8. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю відповідають за борг товариства:

- а) у межах належних їм внесків;
- б) у межах належних їм внесків і майном у розмірі, кратному внеску;
- в) передбачена солідарна відповідальність усім майном.

9. Валовий прибуток від реалізації продукції – це:

- а) виручка від реалізації без ПДВ;
- б) грошове вираження вартості реалізованого товару без ПДВ, акцизів, знижок;
- в) різниця між чистим доходом від реалізації та собівартістю реалізованої продукції.

10. Рентабельність – це:

- а) частина прибутку, що лишається після відшкодування усіх витрат;
- б) абсолютний показник ефективності роботи підприємства;
- в) відносний показник ефективності роботи підприємства.

11. Власні фінансові ресурси підприємства – це:

- а) статутний фонд;
- б) кредити;
- в) резервний фонд;
- г) прибуток.

12. Фінансові ресурси підприємства утворюються за рахунок:

- а) тільки власних коштів;
- б) власних і позикових коштів;
- в) тільки позикових коштів.

13. Домогосподарство - це:

- а) сукупність грошових і не грошових доходів та витрат населення;
- б) сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні, забезпечують себе всім необхідним для життя, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують і витрачають кошти;
- в) доходи населення від заробітної плати, продажу власного капіталу, землі, продукції підсобних господарств, відсотки на капітал, цінні папери тощо;
- г) витрати населення на купівлю продуктів харчування, непродовольчих товарів, оплату послуг.

14. Фінанси домогосподарств - це:

- а) соціально-економічні грошові відносини, пов'язані з формуванням і використанням централізованих та децентралізованих фондів фінансових ресурсів;
- б) соціально-економічні грошові відносини щодо формування та використання доходів і видатків державних та місцевих фінансів;
- в) соціально-економічні грошові відносини, пов'язані з формуванням і використанням фондів фінансових ресурсів населення з метою задоволення особистих потреб громадян;
- г) соціально-економічні грошові відносини з приводу формування та використання позабюджетних цільових фондів.

15. До сукупних доходів домогосподарств належать:

- а) грошові доходи домогосподарств у вигляді оплати праці, доходів від підприємницької діяльності та самозайнятості;
- б) усі грошові та негрошові доходи домогосподарств, отримані незалежно від джерел їх надходження;
- в) суми грошових і натуральних надходжень, одержані членами домогосподарства.

16. До складу грошових доходів домогосподарств входять:

- а) грошові доходи домогосподарств у вигляді оплати праці, доходів від підприємницької діяльності та самозайнятості, доходів від власності та ін.;
- б) усі грошові та негрошові доходи домогосподарств, отримані незалежно від джерел їх надходження;
- в) суми грошових та натуральних надходжень, одержані членами домогосподарства.

17. Сукупні витрати домогосподарств включають:

- а) витрати на купівлю продуктів харчування, непродовольчих товарів, на оплату послуг, тощо;
- б) усі грошові та натуральні витрати, здійснені членами домогосподарства;
- в) витрати на оплату послуг, пов'язані з веденням особистого підсобного господарства, витрати на купівлю нерухомості, придбання акцій, сертифікатів, валюти, приріст вкладів до банківських установ, аліменти, податки, збори, внески та ін.

18. До грошових витрат домогосподарств належать:

- а) витрати на купівлю продуктів харчування та непродовольчих товарів;
- б) усі грошові та натуральні витрати, здійснені членами домогосподарства;
- в) витрати на оплату послуг і витрати, пов'язані з веденням особистого підсобного господарства;
- г) витрати на купівлю продуктів харчування, непродовольчих товарів, на оплату послуг, витрати на купівлю нерухомості, будівництво, придбання акцій, сертифікатів, валюти, приріст вкладів до банківських установ, аліменти, податки, збори, внески та ін.

19. Прожитковий мінімум - це:

- а) вартість грошових і натуральних соціальних допомог, субсидій, пенсій, стипендій, грошових допомог від родичів та інших осіб;
- б) вартість грошової допомоги та подарованих домогосподарством родичам та іншим особам продуктів харчування, отриманих з особистого підсобного господарства;
- в) вартісна величина достатнього для нормального функціонування організму людини набору продуктів харчування, а також мінімальної сукупності непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

20. Які розрізняють фінанси домогосподарств за соціальною значущістю:

- а) фінанси життєзабезпечення, фінанси професійного й соціального розвитку, фінанси поліпшення умов життя й середовища перебування, фінанси соціальних пріоритетів;

б) фінанси одинаків, фінанси родин, домогосподарств (часткових і повних), фінанси великих родин;

в) оплата найманої праці, доходи від особистого підсобного господарства та промислів, доходи від надання послуг, соціальні трансферти?

21. Фінанси домогосподарств за складом груп, у яких формуються фінансові потоки, поділяються на:

а) фінанси життєзабезпечення, фінанси професійного й соціального розвитку, фінанси поліпшення умов життя й середовища перебування, фінанси соціальних пріоритетів;

б) фінанси одинаків, фінанси родин, домогосподарств (часткових і повних), фінанси великих родин;

в) оплата найманої праці, доходи від особистого підсобного господарства та промислів, доходи від надання послуг, соціальні трансферти.

22. Які фонди домогосподарств вирізняють за цільовим призначенням і функціями:

а) незафіксовані, фізично обмежені та зафіксовані;

б) оплата найманої праці, доходи від особистого підсобного господарства та промислів, доходи від надання послуг, соціальні трансферти;

в) фонди життєзабезпечення, фонди розвитку та навчання, фонди відновлення, фонди поліпшення середовища перебування; фонди формування й підтримки іміджу; резервні фонди.

23. Фонди фінансових ресурсів за економічним змістом класифікують на:

а) міжнародні, регіональні, місцеві;

б) інвестиційні, науково-дослідницькі, військові, соціального захисту і розвитку;

в) постійні, тимчасові.

г) державні, соціальні, економічні.

24. Фонди фінансових ресурсів є:

а) складовою частиною Фінансової системи України;

б) складовою частиною Бюджетної системи України;

в) складовою частиною Фіскальної служби України;

г) складовою частиною Банківської системи України.

25. Об'єктом фінансів підприємств є:

а) рух грошових потоків підприємства;

б) економічні відносини, пов'язані з рухом коштів, формуванням та використанням грошових фондів;

в) грошові доходи та фонди;

г) відтворювальний процес.

26. До сфери фінансових відносин підприємств належать:

а) процес первинного розподілу вартості ВВП, унаслідок чого утворюються різні фонди грошових доходів;

б) процеси нарахування і сплата податків;

в) оплата товарів і послуг;

г) виплата зарплати, пенсій, стипендій.

27. До фінансових ресурсів підприємства належать:

- а) тільки власний капітал;
- б) грошові фонди і частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі;
- в) основні фонди і оборотні активи;
- г) тільки кредити банків.

28. Витрати підприємства характеризують:

- а) загальну суму надходжень, отриманих від видів діяльності підприємства;
- б) вартісну оцінку господарської діяльності підприємства у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах;
- в) суму коштів, спрямованих в основні та оборотні засоби підприємства;
- г) розмір амортизаційних відрахувань.

29. Оберіть правильне визначення економічної суті рентабельності:

- а) абсолютна сума прибутку, отриманого від операційної діяльності;
- б) рівень дохідності підприємства;
- г) перевищення прибутку від фінансових операцій над збитками від цих операцій;
- в) перевищення виручки від реалізації продукції над її собівартістю.

30. Оборотні кошти підприємства — це:

- а) предмети праці й витрати обігу;
- б) кошти, авансовані у виробничі оборотні фонди та фонди обігу;
- в) гроші в касі, на поточних і валютних рахунках, у розрахунках;
- г) основний капітал.

Тема 12. Страхування. Страховий ринок

1. Які причини виникнення та існування страхування?

- а) захист майнових інтересів суб'єктів виробничих відносин і людського буття від несприятливих подій (ризиків);
- б) створення сезонних запасів у харчовій промисловості;
- в) збільшення обсягів виробництва;
- г) здійснення запобіжних заходів, спрямованих на зменшення страхового ризику.

2. Що з наведеного нижче становить зміст категорії "страхового захисту"?

- а) спосіб локалізації небезпечних об'єктів;
- б) економічні відносини щодо попередження, усунення локалізації та відшкодування збитків внаслідок несприятливих подій;
- в) механізм забезпечення підприємств фінансовими ресурсами;
- г) збільшення товарних запасів у зв'язку з їх сезонністю.

3. Які функції виконує страхування?

- а) формування і використання фінансових ресурсів;
- б) відтворювальну, ризикову, стимулюючу;
- в) ризикову, попереджувальну, нагромадження коштів і контрольну;
- г) фіскальну, нагромаджувальну, контрольну, попереджувальну.

4. Виділіть характерні ознаки страхування:

- а) обов'язковий характер настання страхових випадків;
- б) замкнута природа дії збитку, перерозподіл його в просторі та часі, відшкодування збитків, випадковий характер виникнення;
- в) розподільчий характер відносин з формування фондів грошових коштів;
- г) платність, поверненість та цільовий характер використання грошових коштів.

5. Які галузі виділяють у страхуванні?

- а) добровільну і обов'язкову;
- б) майнову, особисту відповідальність;
- в) страхування життя;
- г) страхування фінансових ризиків.

6. Які існують форми страхування?

- а) життя і ризикове;
- б) добровільне і обов'язкове;
- в) майнове, особисте, відповідальності;
- г) медичне та від нещасних випадків.

7. Які з наведених видів відносять до майнового страхування?

- а) страхування інвестицій;
- б) страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ;
- в) страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів;
- г) страхування кредитів.

8. Які з наведених видів відносять до особистого страхування?

- а) страхування професійної відповідальності;
- б) страхування життя і від нещасних випадків;
- в) страхування вантажів і багажу;
- г) страхування будівель громадян.

9. Що з наведеного нижче розкриває суть ризикової функції страхування?

- а) створення системи страхових резервів;
- б) передача за певну плату страховикові матеріальної відповідальності за наслідки ризику, зумовленого подіями, перелік яких передбачено договором страхування або чинним законодавством;
- в) зменшення наслідків страхових подій;
- г) перерозподіл коштів між страхувальниками.

10. Страхування від нещасних випадків включає:

- а) страхування життя дітей;
- б) страхування додаткової пенсії;
- в) страхування туристів, спортсменів і пасажирів;
- г) страхування від усіх хвороб.

11. Прибуток від страхової діяльності формується за рахунок:

- а) зароблених страхових премій та доходів від розміщення тимчасово вільних коштів;
- б) комісійних винагород за передачу ризиків у перестраховання;
- в) комісійних винагород страховим посередникам;
- г) страхових резервів.

12. Страхова премія — це:

- а) винагорода страхувальнику за беззбиткове проходження договору страхування;
- б) оплата послуг страхового брокера;
- в) плата страхувальника страховику за надання страхових послуг;
- г) винагорода перестраховика.

13. Страхові резерви, які формуються страховиками — це:

- а) технічні резерви і резерви зі страхування життя;
- б) резерв збитків;
- в) резерви належних до виплати страхових сум;
- г) резерв заявлених, але ще не врегульованих збитків.

14. Страховий агент — це:

- а) фізична або юридична особа, яка самостійно здійснює страхові операції;
- б) штатний працівник страхової компанії;
- в) фізична особа, яка за дорученням страховика укладає договір страхування;
- г) юридична особа, яка від свого імені та за дорученням страховика виконує частину його страхової діяльності.

15. Страховий інтерес — це:

- а) усвідомлена потреба у страховому захисті майна, доходів життя громадян;
- б) міра економічної зацікавленості участі страховика і страхувальника у страхових відносинах;
- в) вартість застрахованого майна і можливість отримання відшкодування внаслідок настання страхового випадку;
- г) страхова сума в яку оцінюється можливий збиток страховика при виплаті страхового відшкодування страхувальникам.

16. Страхова подія – це:

- а) подія, передбачена договором страхування або чинним законодавством, з настанням якої виникає зобов'язання страховика відшкодувати завдані цією подією збитки або сплатити страхове забезпечення страхувальникові;
- б) стихійне лихо, нещасний випадок або настання іншої події, за якої виникає зобов'язання страховика сплатити страхувальнику страхове відшкодування або страхову суму;
- в) укладання договору страхування між страховиком і страхувальником;
- г) відшкодування внаслідок настання страхового випадку.

17. При страхуванні майна громадян страховими подіями є:

- а) нещасні випадки й стихійні лиха;
- б) зміни кон'юнктури ринку;
- в) підвищення індексу інфляції;
- г) зниження вартості майна.

18. По закінченні договору змішаного страхування життя страхувальник одержує:

- а) страхове відшкодування;
- б) викупну суму;
- в) страхову суму;
- г) компенсацію витрат громадян, пов'язаних із підтримкою здоров'я.

19. Під страховим ринком розуміють:

- а) інструмент перерозподілу грошових коштів між суб'єктами господарювання;
- б) сферу обігу цінних паперів;
- в) особливу сферу економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає специфічний товар — страхова послуга;
- г) механізм забезпечення попиту і пропозиції на фінансові ресурси.

20. Головними суб'єктами страхового ринку є:

- а) страховики, страхувальники, страхові посередники;
- б) промислові і торгові підприємства;
- в) банки і кредитні спілки;
- г) державний бюджет і позабюджетні фонди.

21. Страховими посередниками можуть бути:

- а) фондові біржі;
- б) банки і інші фінансово-кредитні установи;
- в) інвестиційні фонди і компанії;
- г) страхові агенти і страхові брокери.

22. Страховий поліс — це:

- а) договір страхування майна;
- б) документ, що регламентує взаємовідносини у страхуванні життя;
- в) документ, що визначає розмір збитків страхувальника;
- г) документ, який видається страховиком страхувальнику і засвідчує факт укладання договору страхування.

23. Розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежить від:

- а) розміру прибутку;
- б) величини мінімальної заробітної плати;
- в) суми нарахованої заробітної плати за видами виплат кожній застрахованій особі;
- г) правильної відповіді немає.

24. Страхувальник – це:

- а) страхова компанія або організація;
- б) третя особа;
- в) юридична або фізична особа, яка має угоду зі страховиком;
- г) особа, якій належить страхове відшкодування.

25. Страховик – це:

- а) страхова компанія або організація;
- б) третя особа;
- в) юридична або фізична особа, яка має угоду зі страховиком;
- г) особа, якій належить страхове відшкодування.

26. Застрахований – це:

- а) страхова компанія або організація;
- б) юридична або фізична особа, якій належить страхове відшкодування при настанні страхового випадку;
- в) юридична або фізична особа, яка має угоду зі страховиком;

г) особа, якій належить страхове відшкодування.

27. Що з нижченаведеного належить до елементів страхового ринку?

- а) промислові та торгові підприємства;
- б) страховики, страхувальники і страхові посередники;
- в) банки та кредитні спілки;
- г) державний бюджет і позабюджетні фонди.

28. Які з нижченаведених видів робіт можуть виконувати страхові агенти?

- а) вдосконалення правил страхування;
- б) пошук страхувальників і укладення договорів страхування;
- в) розрахунок страхових тарифів;
- г) пошук страховиків.

29. Формою соціального захисту і зміцнення матеріального добробуту населення є:

- а) соціальне страхування;
- б) майнове страхування;
- в) страхування відповідальності;
- г) добровільне страхування.

30. Спеціальні фонди, які утворюють зі страхових внесків і витрачають, в першу чергу, для здійснення страхових виплат страхувальникам, називаються:

- а) власними коштами страхової компанії;
- б) резервним капіталом страхової компанії;
- в) статутним капіталом страхової компанії;
- г) страховими резервами.

Тема 13. Фінансовий ринок

1. Фінансовий ринок — це:

- а) купівля-продаж основних фондів на товарних біржах;
- б) система обігу та перерозподілу фінансових активів між постачальниками та споживачами капіталу;
- в) механізм страхового захисту майнових інтересів юридичних та фізичних осіб;
- г) система розподілу ВВП.

2. Фінансові ринки виконують такі функції:

- а) трансформація вільних накопичених коштів у позиковий капітал;
- б) об'єднання (консолідація) дрібних розрізаних грошових заощаджень;
- в) фінансування держави, населення та інших суб'єктів економіки;
- г) правильні відповіді а, б і в.

3. За роллю на фінансових ринках цінні папери бувають:

- а) короткотермінові й довготермінові;
- б) інвестиційні й ринкові;
- в) основні, допоміжні, похідні;
- г) термінові й безтермінові.

4. За ознакою належності прав власності розрізняють цінні папери:

- а) іменні й на пред'явника;
- б) приватизаційні та компенсаційні;
- в) термінові й безтермінові;
- г) бездокументарні й документарні.

5. Цінні папери — це:

- а) грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики та взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та є їх власником;
- б) документи, що засвідчують передачу прав на володіння нерухомим майном;
- в) облікові реєстри з ведення рахунків цінних паперів;
- г) розрахункові документи, що використовуються для здійснення платежів між юридичними особами.

6. Ринок цінних паперів є складовою частиною:

- а) фінансового ринку;
- б) кредитного ринку;
- в) ринку засобів виробництва;
- г) ринку товарів і послуг.

7. Призначення первинного ринку цінних паперів полягає у:

- а) забезпеченні обороту цінних паперів;
- б) залученні фінансових ресурсів емітентами;
- в) зміні власника цінного паперу;
- г) забезпеченні ліквідності цінних паперів.

8. Завдання вторинного ринку цінних паперів полягає у:

- а) забезпеченні обороту цінних паперів;
- б) розміщенні цінних паперів;
- в) залученні фінансових ресурсів емітентами;
- г) забезпеченні випуску цінних паперів.

9. Акціонерне товариство здійснює випуск акцій з метою:

- а) залучення позичкового капіталу;
- б) покриття господарських збитків;
- в) формування статутного фонду;
- г) оформлення комерційного кредиту.

10. Комерційними цінними паперами є:

- а) векселі;
- б) прості й привілейовані акції;
- в) ощадні сертифікати банків;
- г) облігації підприємств.

11. Що таке вексель як цінний папір?

- а) безтермінова позика юридичним особам з боку держави;
- б) безумовне зобов'язання виплатити певній особі визначену суму грошей в певний термін у певному місці;
- в) новий фінансовий інструмент, запроваджений вперше в період приватизації;
- г) свідоцтво, що підтверджує право особи на володіння акціями компанії.

12. За видами фінансових ресурсів розрізняють такі фінансові ринки:

- а) ринок грошей і ринок капіталів;
- б) ринок державних і корпоративних фінансових ресурсів;
- в) ринок коротко-, середньо- і довготермінових ресурсів;
- г) грошовий ринок і ринок цінних паперів.

13. Грошовий ринок охоплює такі сегменти:

- а) ринок капіталів і депозитів;
- б) обліковий, міжбанківський та валютний ринки;
- в) ринок цінних паперів;
- г) ринок основних і похідних цінних паперів.

14. Учасниками ринку цінних паперів виступають:

- а) брокери і дилери;
- б) емітенти, інвестори, фінансові посередники;
- в) торгові й виробничі підприємства;
- г) тільки фізичні особи.

15. Короткотермінові комерційні векселі є інструментом:

- а) ринку цінних паперів;
- б) облікового ринку;
- в) ринку банківських кредитів.

16. Децентралізований ринок цінних паперів — це:

- а) ринок, на якому обертаються допущені до обігу на фондових біржах цінні папери;
- б) ринок, на якому обертаються недопущені до обігу на фондових біржах цінні папери;
- в) ринок, на якому обертаються як допущені, так і недопущені до обігу на фондових біржах цінні папери.

17. До обігу на фондовій біржі допускаються цінні папери, емітенти яких відповідають наступним вимогам:

- а) кількість випущених акцій становить не менше 1 млн шт.;
- б) кількість випущених акцій становить не більше 1 млн шт.;
- в) кількість випущених акцій становить не менше 500 тис. шт.

18. Фінансовий ринок — це механізм:

- а) утворення капіталу;
- б) використання капіталу;
- в) перерозподілу капіталу;
- г) акумуляції капіталу.

19. Фінансовий ринок за інституційною ознакою поділяють на:

- а) ринок грошей та ринок капіталів;
- б) фінансово-кредитні інститути та ринок цінних паперів;
- в) обліковий та міжбанківський ринок;
- г) ринок позичкових зобов'язань та валютний ринок.

20. Фінансовий ринок за часовою ознакою поділяють на:

- а) ринок грошей та ринок капіталів;
- б) обліковий та міжбанківський ринок;

- в) кредитний ринок та фондовий ринок;
- г) ринок позичкових зобов'язань та валютний ринок.

21. *Грошовий ринок включає:*

- а) фондовий та валютний ринок;
- б) ринок капіталів, довгострокових банківських кредитів та депозитів;
- в) обліковий, міжбанківський, валютний ринок;
- г) ринок грошових сурогатів та середньострокових фінансових інструментів.

22. *Ринок цінних паперів включає:*

- а) ринок грошей та ринок капіталів;
- б) первинний та вторинний ринки цінних паперів;
- в) біржовий та «вуличний» ринки;
- г) обліковий, міжбанківський та валютний ринки.

23. *Кредитори та позичальники — це суб'єкти:*

- а) страхового ринку;
- б) ринку позичкових капіталів;
- в) ринку цінних паперів;
- г) ринку нерухомості.

24. *Об'єктами фінансового ринку є:*

- а) фінансово-кредитні інститути;
- б) інститути інфраструктури фінансового ринку;
- в) держава, суб'єкти господарювання та домашні господарства;
- г) інструменти фінансового ринку.

25. *Емітенти — це суб'єкти:*

- а) що залучають фінансові ресурси;
- б) що вкладають грошові кошти у фінансові інструменти;
- в) що перерозподіляють фінансові ресурси;
- г) що реалізують різні види страхових послуг.

26. *До боргових фінансових інструментів належать:*

- а) акції, облігації, чеки, векселі, депозитні сертифікати;
- б) акції, інвестиційні сертифікати, опціони, свопи, облігації;
- в) державні та корпоративні облігації, казначейські та комерційні векселі, чеки;
- г) первинні фінансові інструменти та деривативи.

27. *Фінансові інститути на фінансовому ринку — це:*

- а) емітенти;
- б) інвестори;
- в) посередники;
- г) споживачі.

28. *Обліковий та міжбанківський ринок — це частини:*

- а) ринку грошей;
- б) ринку капіталів;
- в) валютного ринку;
- г) фондового ринку.

29. *Ринок цінних паперів — це частина:*

- а) ринку грошей;
- б) ринку капіталів;

- в) валютного ринку;
- г) ринку банківських кредитів.

30. Основною установою, що регулює функціонування ринку цінних паперів, є:

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Національний банк України;
- в) Фонд державного майна;
- г) Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку.

ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА 4. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОКРЕМИХ ЛАНОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Тема 14. Міжнародні фінанси

1. Міжнародні фінанси – це:

- а) економічна сукупність часу і невизначеності щодо рішень, які стосуються різних країн, з урахуванням того, що кожна суверенна держава має власну валюту, свої закони бізнесу, банківські традиції та політичну систему;
- б) фонди фінансових ресурсів, які утворилися на основі розвитку міжнародних економічних відносин і використовуються для забезпечення безперервності й рентабельності суспільного відтворення на світовому рівні та задоволення спільних потреб, які мають міжнародне значення;
- в) сукупність банків, валютних та фондових бірж, міжнародних фінансових інституцій, регіональних фінансово-кредитних установ, міжнародних і регіональних економічних організацій та об'єднань, через які здійснюється рух світових фінансових потоків;
- г) застосування різноманітних економічних засобів для досягнення максимального прибутку суб'єкта господарювання або зростання загальної вартості капіталу, що був вкладений у міжнародний бізнес;
- д) усі відповіді правильні.

2. Міжнародні фінанси як економічна категорія – це:

- а) економічна сукупність часу і невизначеності щодо рішень, які стосуються різних країн, з урахуванням того, що кожна суверенна держава має власну валюту, свої закони бізнесу, банківські традиції та політичну систему;
- б) фонди фінансових ресурсів, які утворилися на основі розвитку міжнародних економічних відносин і використовуються для забезпечення безперервності й рентабельності суспільного відтворення на світовому рівні та задоволення спільних потреб, які мають міжнародне значення;
- в) сукупність банків, валютних та фондових бірж, міжнародних фінансових інституцій, регіональних фінансово-кредитних установ, міжнародних і регіональних економічних організацій та об'єднань, через які здійснюється рух світових фінансових потоків;
- г) застосування різноманітних економічних засобів для досягнення максимального прибутку суб'єкта господарювання або зростання загальної вартості капіталу, що був вкладений у міжнародний бізнес;
- д) сукупність економічних відносин, що виникають у процесі формування та використання централізованих і децентралізованих грошових фондів.

3. Суб'єктами міжнародних фінансів є:

- а) фінансові активи;
- б) уряди, банки, юридичні та фізичні особи;
- в) міжнародні корпорації і транснаціональні банки;
- г) девізи;
- д) правильні відповіді б) і в).

4. Об'єктами міжнародних фінансів є:

- а) фінансові активи;
- б) уряди, банки, юридичні та фізичні особи;
- в) міжнародні корпорації і транснаціональні банки;
- г) девізи;
- д) правильні відповіді а) і г).

5. До головних функцій міжнародних фінансів зараховують:

- а) розподільчу;
- б) контролюючу;
- в) регулювальну;
- г) стабілізуючу;
- д) усі відповіді правильні.

6. Назвіть найбільший фінансовий центр світу:

- а) Сингапур;
- б) Нью-Йорк;
- в) Лондон;
- г) Цюрих.

7. Складові світового фінансового ринку:

- а) комерційні банки;
- б) фондова;
- в) валютна;
- г) уряди країн;
- д) національні банки;
- е) кредитна;
- ж) ТНК та ТНБ.

8. Основними учасниками міжнародного фінансового ринку є:

- а) Міжнародні фінансові організації;
- б) ТНБ;
- в) уряди;
- г) ТНК;
- д) усі перераховані вище.

9. Назвіть види фінансових операцій:

- а) інвестиційні операції;
- б) встановлення курсу валюти;
- в) участь на торгах на товарній біржі;
- г) операції з капіталом;
- д) операції переказу грошей;
- е) спекулятивні операції;
- ж) регулювання курсу валюти.

10. Міжнародна мережа офіційних центрів, де відбувається купівля-продаж іноземних валют, – це:

- а) міжнародний валютний ринок;
- б) міжнародний ринок боргових зобов'язань;
- в) міжнародний ринок титулів (прав) власності;
- г) міжнародний ринок похідних фінансових інструментів;
- д) міжнародний ринок фінансових деривативів.

11. Глобалізація – це:

- а) вища стадія інтернаціоналізації, яка перетворює світове господарство на єдиний ринок товарів, послуг, капіталів, робочої сили;
- б) поступово наростаючий в історичному масштабі процес взаємодії і взаємозв'язку різних цивілізацій, які склалися у більш-менш стійких територіальних межах на базі визначених етносів;
- в) виникнення спільних або подібних за змістом проблем для різних регіонів світу (наприклад, екологічних, продовольчих, демографічних), а також зростання взаємодії соціально-політичної залежності держав і формування зон спільних інтересів;
- г) комплекс взаємопов'язаних процесів, які відбуваються у планетарному масштабі і мають механізми саморегулювання;
- д) усі відповіді правильні.

12. Назвіть особливості глобального фінансового ринку:

- а) глобальні масштаби здійснення фінансових операцій і переливу капіталу;
- б) доступність глобального фінансового ринку для пересічних споживачів в будь-якому місці земної кулі;
- в) безперервність здійснення фінансових операцій;
- г) використання глобальних електронних мереж зв'язку й інформації.

13. До ознак наближення фінансової кризи зараховують:

- а) високий дефіцит державного бюджету та рахунку поточних операцій платіжного балансу;
- б) зростання державного боргу;
- в) переоцінювання реального валютного курсу та значний ріст процентної ставки;
- г) різке зниження золотовалютних резервів;
- д) усі відповіді правильні.

14. Що з перерахованого не є позитивним ефектом фінансової глобалізації:

- а) спрощення доступу учасників на глобальний фінансовий ринок;
- б) прискорення інтеграції країн шляхом створення наднаціональної системи регулювання трансграничних фінансових потоків;
- в) переміщення великих мас спекулятивного капіталу між країнами;
- г) активізація злиття та поглинання, концентрація капіталу;
- д) спрощення доступу до іноземних фінансових ресурсів, забезпечення прозорості діяльності урядів країн і фінансових інститутів.

15. Назвіть основні причини економічної кризи 1974-1975 р.:

- а) перегрів фондового ринку;
- б) високі ціни на сировинні товари (у тому числі нафту);
- в) використання нових неперевіраних фінансових методик та інструментів;
- г) загальна циклічність економічного розвитку.

16. У чому полягав перегляд промислової політики ЄС 1970-х рр.:

- а) введення обов'язкових квот виробництва, підтримка експорту й захист від імпорту;
- б) введення єдиної валюти;
- в) розширення конкуренції, створення ринку вільної торгівлі;
- г) регулювання цін, скорочення й модернізація потужностей.

17. На долю ТНК приходить:

- а) близько 50% світового промислового та світової торгівлі;
- б) менше 30% світового промислового виробництва та близько 50% світової торгівлі;
- в) близько 50% світового промислового виробництва та понад 70% світової торгівлі;
- г) понад 70% світового промислового виробництва та світової торгівлі.

18. З виникненням глобалізації роль національної держави:

- а) посилюється;
- б) послаблюється;
- в) остається незмінною;
- г) нівелюється.

19. Амальгамація – це:

- а) злиття та поглинання;
- б) подрібнення та продаж структурних підрозділів як окремих одиниць;
- в) відкриття філій ТНК за кордоном;
- г) переміщення капіталу з країн з його відносним надлишком до країн, де він у дефіциті.

20. Паризький клуб кредиторів – це:

- а) неофіційна міждержавна організація країн-кредиторів;
- б) неофіційна організація банків-кредиторів, створена для врегулювання заборгованості іноземних позичальників перед учасниками;
- в) неофіційна кредитна організація, яка об'єднує більш ніж 150 банків, що надає позики країнам з метою фінансування системних перетворень.

21. Міжнародні розрахунки – це:

- а) регульовані платежі за грошовими вимогами і зобов'язаннями, які виникають між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- б) розрахунки за грошовими зобов'язаннями та вимогами, які виникають між юридичними особами і громадянами різних країн унаслідок економічних, науково-технічних, культурних, політичних та інших відносин;
- в) система організації і регулювання платежів у сфері міжнародних економічних відносин;
- г) урегульовані законодавством країн-учасниць способи виконання грошових зобов'язань за зовнішньоторговельними контрактами;
- д) усі відповіді правильні.

22. Що відображає можливість обміну (конверсії) валюти однієї країни на валюти інших країн за діючим валютним курсом:

- а) конвертованість валют;
- б) валютні обмеження;
- в) оборотність валют;
- г) правильні відповіді а і в

23. Зворотне котирування — це:

- а) вартість одиниці національної валюти, що виражається в іноземній валюті;
- б) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну;
- в) обмінний курс продажу чи купівлі, що використовується у валютних операціях;
- г) усі відповіді правильні.

24. Повне котирування — це:

- а) курс продавця та покупця, згідно з яким банк купує або продає іноземну валюту за національну;
- б) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну;
- в) курс, згідно з яким банк продає валюту;
- г) усі відповіді правильні.

25. Курс «спот» — це:

- а) обмінний курс продажу чи купівлі, який використовується для валютних операцій без будь-якої угоди про здійснення майбутньої купівлі чи продажу;
- б) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну;
- в) співвідношення між двома валютами, визначене через їхній курс до третьої валюти;
- г) усі відповіді правильні.

26. Крос-курс — це:

- а) співвідношення між двома валютами, визначене через їхній курс до третьої валюти;
- б) різниця між курсами продавця та покупця;
- в) курс, згідно з яким банк продає валюту.
- г) усі відповіді правильні.

27. Різниця залишків коштів в іноземних валютах, які формують кількісно незбіжні зобов'язання (пасиви) і вимоги (активи) для учасників валютного ринку, — це:

- а) відкрита валютна позиція;
- б) валютна позиція;
- в) коротка відкрита валютна позиція;
- г) довга валютна позиція.

28. Перевищення вимог (активів) в іноземній валюті над зобов'язаннями (пасивами) — це:

- а) відкрита валютна позиція;
- б) довга валютна позиція;
- в) коротка валютна позиція.
- г) немає правильної відповіді.

29. Фіксинг — це:

- а) процедура котирування;

- б) різниця між курсами продавця та покупця;
- в) залишки коштів в іноземних валютах;
- г) надлишок надходжень.

30. Пряме котирування — це:

- а) вартість одиниці іноземної валюти, що виражається в національній валюті;
- б) вартість одиниці національної валюти, що виражається в певній кількості іноземної валюти;
- в) курс, згідно з яким банк продає валюту;
- г) немає правильної відповіді.

Тема 15. Фінансова безпека держави

1. Складовими економічної безпеки держави є:

- а) зовнішньоекономічна, фінансова, інформаційна, зовнішньо- політична;
- б) макроекономічна, інвестиційна, соціальна, виробнича, енергетична;
- в) фінансова, макроекономічна, інформаційна, енергетична;
- г) макроекономічна, валютна, інвестиційна, інформаційна.

2. Наука, що займається вивченням проблем забезпечення економічної безпеки має назву:

- а) екомітейт;
- б) екосек'юрейт;
- в) екосестейт;
- г) еконергейт.

3. За можливістю здійснення загрози економічній безпеці держави поділяються на:

- а) реалізовані і нереалізовані;
- б) технологічні і виробничі;
- в) реальні і потенційні;
- г) прямі і непрямі.

4. Основними рівнями забезпечення економічної безпеки є:

- а) національний і міжнародний;
- б) локальний і державний;
- в) індивідуальний і державний;
- г) регіональний і міжнародний.

5. У перекладі з грецької термін „безпека” означає:

- а) стійкість і стабільність;
- б) володіти ситуацією;
- в) захист національних інтересів;
- г) забезпечувати незалежність.

6. В якому із перелічених документів окреслено підходи до визначення інтегрального індексу економічної безпеки:

- а) Стратегії національної безпеки України;
- б) Конституції України;
- в) Концепції (Основи державної політики) національної безпеки України;
- г) Методиці розрахунку рівня економічної безпеки України.

7. Яким нормативно-правовим документом визначено, що „забезпечення економічної безпеки держави є однією із найважливіших функцій держави”:

- а) Конституцією України;
- б) Законом України „Про Раду національної безпеки і оборони України”;
- в) Законом України „Про основи національної безпеки України”;
- г) Кримінальним кодексом.

8. Національні економічні інтереси за характером зіткнення поділяються на:

- а) паралельні, розбіжні та спільні;
- б) лінійні, спільні та конфронтаційні;
- в) паралельні, розбіжні та лінійні;
- г) паралельні, спільні, розбіжні та конфронтаційні.

9. Головним керуючим органом в Україні з питань національної безпеки є:

- а) Служба безпеки України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Рада національної безпеки і оборони України;
- г) Секретаріат Президента України.

10. Економічна безпека – це:

- а) об’єктивна можливість негативного впливу на певне явище, систему, механізм, соціальний організм, внаслідок чого може бути заподіяна шкода, що призведе до занепаду, кризового стану тощо;
- б) ступінь (рівень) захищеності від негативного впливу внутрішніх або зовнішніх чинників;
- в) стан національної економіки, за якого зберігається економічна стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз з метою реалізації національних економічних інтересів, та задоволення потреб особи, суспільства, держави;
- г) конкретна і безпосередня форма небезпеки або сукупність негативних чинників чи умов.

11. Економічна незалежність – це:

- а) міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів;
- б) можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, здатність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі держави у міжнародній торгівлі та кооперативних зв’язках;
- в) спроможність самостійно реалізовувати і захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва;
- г) спроможність здійснювати ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни.

12. Явні чи потенційні дії, що ускладнюють або унеможливають реалізацію національних економічних інтересів і створюють небезпеку для соціально-економічної та політичної систем, національних цінностей життєзабезпечення нації та окремої особи називаються:

- а) загрозами економічної безпеки;
- б) загрозами експортно-імпоротної безпеки;
- в) перепонами державного регулювання;
- г) позитивними чинниками економічної безпеки держави.

13. Індикатори економічної безпеки – це:

- а) явні чи потенційні дії, що ускладнюють або унеможливають реалізацію національних економічних інтересів;
- б) позитивні чинники економічної безпеки держави, які найбільш повно характеризують явища і тенденції в економічній сфері;
- в) показники економічної небезпеки держави;
- г) показники розвитку економіки країни, які найбільш повно характеризують явища і тенденції в економічній сфері.

14. Виберіть правильне визначення сутності національних економічних інтересів:

- а) сукупність економічних загроз незалежній країні, які виявляються в єдності різних економічних інтересів нації, що відображає суспільні потреби, задоволення яких забезпечує ефективний розвиток країни;
- б) життєво важливі матеріальні, інтелектуальні, товарні та майнові цінності певного народу як носія суверенітету та єдиного джерела влади в країні, реалізація яких гарантує державний суверенітет країни та її прогресивний розвиток;
- в) життєво важливі матеріальні, інтелектуальні, духовні і культурно-історичні цінності певного народу як носія суверенітету та єдиного джерела влади в країні, реалізація яких гарантує державний суверенітет країни та її прогресивний розвиток;
- г) сукупність суб'єктивних економічних потреб держави, які виявляються в єдності різних економічних інтересів нації.

15. З позицій багатостороннього підходу визначення поняття „економічна безпека” нерозривно пов'язане з такими поняттями як:

- а) інтереси, стійкість, незалежність, відтворення;
- б) інтереси, стійкість, загрози, відтворення;
- в) інтереси, стійкість, загрози;
- г) стійкість, загрози, відтворення.

16. Пріоритетними національними інтересами України в економічній сфері є:

- а) збільшення рівня монетизації економіки держави;
- б) забезпечення інтеграції України в ЄС та приєднання до СОТ;
- в) створення конкурентоспроможної, соціально-орієнтованої економіки;
- г) забезпечення бюджетної дієздатності і зменшення державного боргу.

17. Головним керуючим органом в Україні з питань національної безпеки є:

- а) Служба безпеки України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Рада національної безпеки і оборони України;
- г) Секретаріат Президента України.

18. Об'єктом фінансової безпеки держави є:

- а) фінансова система;
- б) фінансовий механізм;
- в) фінансові ресурси;
- г) фінансові відносини.

19. Складовими фінансової безпеки держави слід вважати:

- а) валютну, боргову, інвестиційну, інформаційну, безпеку фондового ринку;
- б) грошово-кредитну, валютну, банківську, монетарну, боргову, бюджетну;
- в) валютну, боргову, безпеку фондового ринку, грошово-кредитну, бюджетну;
- г) усі відповіді вірні.

20. До внутрішніх факторів, які визначають фінансову безпеку держави належать:

- а) політичний клімат в країні і характер фінансово-кредитної політики;
- б) кон'юнктура світових фінансових ринків і сальдо платіжного балансу;
- в) участь держави в міжнародних фінансових організаціях;
- г) усі відповіді вірні.

21. Основними елементами механізму забезпечення фінансової безпеки держави є:

- а) доктрина, концепція, стратегія, політика, тактика;
- б) інтереси, загрози, захист інтересів;
- в) моніторинг, індикатори, граничні значення індикаторів;
- г) усі відповіді вірні.

22. Відповідно до джерел виникнення загрози фінансовій безпеці можна класифікувати на:

- а) потенційні і реально існуючі;
- б) внутрішні і зовнішні;
- в) національні, регіональні і міжнародні;
- г) активні і пасивні.

23. До реальних внутрішніх загроз фінансовій безпеці держави можна віднести:

- а) рівень державного боргу;
- б) рівень інфляції;
- в) рівень капіталізації фондового ринку;
- г) усі відповіді вірні.

24. Зволікання із загрозами фінансової безпеки держави призводить до виникнення в країні:

- а) фінансової кризи;
- б) промислової кризи;
- в) освітньої кризи;
- г) кризи в галузі медицини.

25. Назвіть основні принципи забезпечення фінансової безпеки держави:

- а) забезпечення національної фінансової безпеки з урахуванням стану міжнародної безпеки у фінансовій сфері;
- б) пріоритет державних інтересів над суспільними інтересами;

- в) надання переваги договірним відносинам у розв'язанні внутрішніх і зовнішніх конфліктів фінансового характеру;
- г) забезпечення балансу фінансових інтересів особи, суспільства, держави, їх взаємна відповідальність.

26. Які індикатори характеризують стан фінансової безпеки:

- а) співвідношення між обсягами залученого капіталу та експортом вітчизняного капіталу;
- б) рівень перерозподілу ВВП через доходи зведеного бюджету;
- в) відношення суми валових міжнародних резервів НБУ до загальної суми річного експорту;
- г) частка податків в обсязі ВВП.

27. Фінансова безпека підприємства – це:

- а) стан підприємства, який характеризується фінансовою стабільністю і стійкістю, забезпеченістю фінансовими ресурсами, збалансованістю фінансових потоків та розрахункових відносин, ефективністю фінансово-економічної діяльності, рівнем контролю за внутрішніми і зовнішніми ризиками;
- б) рівень забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами, достатніми для виконання існуючих зобов'язань;
- в) здатність фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію фінансових інтересів;
- г) ступінь захищеності фінансових прав власників.

28. Основні принципи фінансової безпеки людини закладені в:

- а) Концепції національної безпеки України;
- б) Законі України „Про основи національної безпеки України”;
- в) Конституції України;
- г) Методиці розрахунку рівня економічної безпеки України.

29. Рівень централізації ВВП через бюджет в Україні визначається:

- а) обсягом податкових надходжень до бюджету;
- б) обсягом доходів бюджету;
- в) відношенням обсягу доходів зведеного бюджету до ВВП;
- г) відношенням податкових надходжень до ВВП.

30. Інвестиційна безпека - це:

- а) стан рівня інвестицій, який дає можливість оптимально задовольнити поточні інвестиційні потреби національної економіки;
- б) спосіб організації інвестування на підприємстві та в економіці в цілому;
- в) здатність і створення умов для розширеного відтворення;
- г) процес інвестиційного забезпечення економічної безпеки.

Тема 16. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою

1. На сьогодні за статистикою ООН нараховується країн з розвинутою ринковою економікою близько:

- а) 30;
- б) 60;
- в) 20;

г) 15.

2. Скільки країн входить до складу Організації економічної співпраці і розвитку:

а) 19;

б) 29;

в) 34;

г) 40.

3. Яка зміна в структурі прибуткових податків відбулась у розвинутих країнах:

а) зменшення прибуткового податку з фізичних осіб і збільшення прибуткового податку з юридичних осіб;

б) збільшення прибуткового податку з фізичних осіб і зменшення податку на прибуток корпорацій;

в) збільшення рівнів обох податків;

г) зменшення рівнів обох податків.

4. У структурі доходів бюджетів штатів найбільшу питому вагу мають:

а) податок на доходи фізичних осіб;

б) податок на доходи юридичних осіб;

в) майнові податки;

г) непрямі податки.

5. Фінансова система США характеризується:

а) ієрархічним характером фінансових відносин між складовими фінансової системи;

б) відсутністю єдності кожного штату; автономністю в складанні бюджету;

в) залежністю державного бюджету від бюджетів місцевих органів влади;

г) усі відповіді правильні.

6. У структурі доходів місцевих бюджетів США найбільшу питому вагу мають:

а) податок на доходи фізичних осіб;

б) податок на прибуток;

в) майнові податки;

г) ПДВ.

7. До складу фінансової системи Великобританії не входять:

а) спеціальні позабюджетні фонди;

б) фінанси місцевих органів влади;

в) фінанси федеральної залізниці та пошти;

г) фінанси підприємств.

8. Згідно з Конституцією розмір військових видатків у Японії не повинен перевищувати:

а) 1 % ВВП;

б) 1,1 % ВВП;

в) 0,1 % ВВП;

г) 11 % ВВП.

9. Як називається державна система фінансування економічних проектів із залученням позабюджетних коштів у Японії:

- а) бюджет розвитку;
- б) програма позик;
- в) програма інвестицій;
- г) програми державних позик та інвестицій.

10. Бюджетна система Німеччини містить:

- а) бюджет федерації, бюджети земель і бюджети громад;
- б) урядовий бюджет та місцеві бюджети;
- в) бюджет федерації, бюджети земель.

11. Внески країн – членів ООН до її бюджету залежать від:

- а) року вступу в організацію;
- б) географічного розташування;
- в) соціально-економічного розвитку;
- г) економічного розвитку конкретної країни; д) немає правильної відповіді.

12. Після отримання імпортером від банку експортера документів за контрактом кошти зараховуються на рахунок експортера. Це розрахунки за:

- а) інкасо;
- б) платіжним дорученням;
- в) векселем;
- г) акредитивом;
- д) немає правильної відповіді.

13. Депонування коштів у банку імпортера – це розрахунки за:

- а) інкасо;
- б) векселем;
- в) акредитивом;
- г) платіжним дорученням;
- д) немає правильної відповіді.

14. На Ямайській конференції МВФ у 1976 р. було проголошено створення нової міжнародної валютної системи, яка:

- а) визначила, що стабільність національної грошової одиниці забезпечується накопиченням валютних резервів та золотими запасами;
- б) проголосила встановлення і зміну валютного курсу залежно від впливу попиту і пропозиції, скасувала золотий стандарт;
- в) установила, що вміст золота фіксувався тільки у провідній світовій валюті – доларі США;
- г) започаткувала золоті резерви – як базу забезпечення грошової маси;
- д) немає правильної відповіді.

15. Світовими центрами валютного ринку є:

- а) Афіни, Лондон, Мілан;
- б) Рим, Париж, Вашингтон;
- в) Нью-Йорк, Торонто, Берлін;
- г) Лондон, Париж, Токіо;
- д) немає правильної відповіді.

- 16. Оцінка грошової одиниці у валюті іншої країни здійснюється за рахунок:**
- а) валютного паритету;
 - б) валютного стандарту;
 - в) валютного курсу;
 - г) валютного кошику;
 - д) немає правильної відповіді.
- 17. Завдяки торгівлі на валютній біржі функціонує валютний ринок:**
- а) міжбанківський;
 - б) неорганізований;
 - в) національний;
 - г) організований;
 - д) немає правильної відповіді.
- 18. Валютний курс визначається під впливом таких чинників:**
- а) політичні;
 - б) фінансові;
 - в) економічні;
 - г) усі відповіді правильні;
 - д) немає правильної відповіді.
- 19. Міжнародна асоціація розвитку:**
- а) страхує іноземні інвестиції у країнах, що розвиваються;
 - б) без гарантії урядів надає кредити підприємствам країн, що розвиваються;
 - в) надає безпроцентні кредити найбільш бідним країнам світу;
 - г) регулює суперечки між урядами інвесторами;
 - д) немає правильної відповіді.
- 20. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій:**
- а) страхує іноземні інвестиції у країнах, що розвиваються;
 - б) без гарантії урядів надає кредити підприємствам країн, що розвиваються;
 - в) надає безпроцентні кредити найбільш бідним країнам світу;
 - г) регулює суперечки між урядами інвесторами;
 - д) немає правильної відповіді.
- 21. Блоки як одна з форм фінансових зв'язків між центральним урядом та місцевими органами в США визначаються як:**
- а) гранти на збільшення бюджетних доходів, що надаються центральним урядом щорічно на фінансування пріоритетної статті місцевого бюджету;
 - б) федеральні субсидії, надані штатам і місцевим органам влади для використання у визначеній законом галузі;
 - в) субсидії загального призначення, що використовуються урядом штатів для покриття дефіциту місцевого бюджету;
 - г) принцип розподілу повноважень між центральним урядом в США і владою штатів у сфері фінансів, з посиленням фінансових прав федерації.
- 22. Які основні напрями економічних реформ в Японії у 1945-1950 рр.:**
- а) кредитування пріоритетних галузей господарства (вугільна промисловість, виробництво добрив, електроенергетика);
 - б) звільнення від оподаткування доходів від експорту;
 - в) заборона операцій по поточному та капітальному рахунку платіжного

балансу;

г) введення в дію механізму обов'язкового продажу валютної виручки.

23. До особливостей бюджетного процесу Франції відносяться:

а) затвердження державного бюджету здійснюється на спільному засіданні палат парламенту;

б) адміністративний контроль за виконанням державного бюджету поділяється на 3 види: адміністративний, судовий та подальший;

в) підготовка бюджету здійснюється за використання програмно-цільового методу «раціоналізація вибору бюджетних рішень»;

г) Сенат має право затвердити проект державного бюджету без погодження з Національною асамблеєю.

24. До основних характеристик післявоєнного розвитку Європи відносяться:

а) початок розбудови єдиної Європи на основі економічної інтеграції;

б) формування правової бази інтеграції і системи загальних інститутів, що носять наднаціональний характер;

в) зростання потоку приватного капіталу з США;

г) збільшення інвестицій в основний капітал, зростання продуктивності праці; д) формування інтенсивної моделі економічного розвитку.

25. До основних елементів «шведської моделі» відносяться:

а) змішана економіка;

б) домінування приватного сектора;

в) акумуляція та перерозподіл коштів на соціальні та економічні цілі;

г) соціальна солідарність;

д) політична стабільність;

е) всі відповіді вірні.

26. До основних заходів регулювання державної заборгованості в Японії у середині 80-х років належать:

а) встановлення ліміту зовнішньої заборгованості;

б) лібералізація ринку державних цінних паперів;

в) створення ринку форвардних угод з облігаціями державної позики;

г) проведення політики емісійного фінансування бюджетного дефіциту;

д) збільшення прибуткового податку.

27. Адміністративний контроль за виконанням державного бюджету Франції передбачає перевірку:

а) стану обліку і звітності в установах, що ведуть бюджетні рахунки;

б) звіту Рахункової палати і загальної декларації про центральні рахунки органів обліку і звітності окремих міністерств, що виконували бюджет;

в) стану обліку у всіх ланках державних фінансів.

28. Які риси належать до екстенсивної моделі розвитку Європейських країн:

а) активний державний контроль економіки;

б) зниження норми накопичень;

в) збільшення витрат на державні замовлення;

г) зменшення загального рівня митних тарифів.

29. До основних напрямів економічної політики «стрибок через світову кризу» 1973-1977 рр. відносяться:

- а) контроль державою процесів монополізації і консолідації капіталу;
- б) зниження податків;
- в) ревальвація національної валюти – крони;
- г) націоналізація металургійних компаній;
- д) надання державної допомоги окремим галузям економіки.

30. До країн з високим рівнем децентралізації управління соціальною сферою належать:

- а) Федеративна республіка Німеччини, Франція, Фінляндія;
- б) Швеція, Великобританія, Франція;
- в) Франція, Великобританія, Швеція;
- г) Сполучені штати Америки, Японія, Федеративна республіка Німеччини;
- д) всі відповіді вірні.

Тема 17. Фінанси Європейського Союзу

1. Амстердамський договір спрямовано передусім на:

- а) сприяння працевлаштуванню та забезпечення прав громадян;
- б) розвиток вугледобування;
- в) подолання екологічних проблем екології;
- г) забезпечення свободи пересування;
- д) немає правильної відповіді.

2. Лісабонська угода передбачає:

- а) визначення напрямів заощадження природних ресурсів ЄС;
- б) зміцнення екологічної безпеки ЄС;
- в) розширення зони євро;
- г) інституційні зміни ЄС;
- д) немає правильної відповіді.

3. Бюджет Комісії ЄС включає:

- а) регіональний фонд розвитку;
- б) фонд науково-технічної діяльності;
- в) фонд орієнтації та гарантування сільського господарства;
- г) фонд підтримки нових членів;
- д) немає правильної відповіді.

4. Гармонізація та уніфікація бюджетів країн – членів ЄС передбачають:

- а) уніфікацію бюджетної документації, статистики та процедур;
- б) гармонізацію структур;
- в) гармонізацію податків і податкової політики;
- г) гармонізацію частки бюджетних доходів у розрахунку на душу населення;
- д) немає правильної відповіді.

5. Європейська система центральних банків:

- а) забезпечує належну роботу системи міжурядових платежів;
- б) здійснює операції з цінними паперами;
- в) регулює іноземні валютні резерви держав-членів;

- г) визначає та реалізує валютну політику Європейського Союзу;
- д) немає правильної відповіді.

6. Бюджет Європейського Союзу базується на таких принципах:

- а) рівноваги;
- б) щорічності;
- в) універсальності;
- г) єдиної одиниці обліку;
- д) немає правильної відповіді.

7. Бюджет Європейського Союзу має сприяти його розвитку за такими основними напрямками:

- а) високі темпи економічного зростання;
- б) подолання соціальної напруги;
- в) підтримка валютної стабільності;
- г) забезпечення енергетичної безпеки;
- д) немає правильної відповіді.

8. Найбільшу питому вагу у видатках бюджету Європейського Союзу мають:

- а) допомога країнам, що розвиваються;
- б) соціальні та регіональні програми з розвитку;
- в) науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи;
- г) видатки на лісове господарство;
- д) немає правильної відповіді.

9. Основні джерела надходжень бюджету Європейського Союзу:

- а) кредити;
- б) інші фінансові надходження, передбачені законодавством ЄС;
- в) власні ресурси;
- г) благодійні внески держав-членів;
- д) немає правильної відповіді.

10. До інших доходів бюджету Європейського Союзу належать:

- а) відсотки за кредитами;
- б) внески країн, які не входять до складу Європейського Союзу;
- в) кошти, які не були використані у процесі виконання бюджету в попередньому періоді;
- г) частка ПДВ;
- д) немає правильної відповіді.

11. Утворення ЄС було зумовлене:

- а) інтеграційними процесами;
- б) необхідністю вирівнювання рівня соціально-економічного розвитку країн Європи;
- в) потребою створення зони вільної торгівлі;
- г) проблемою протистояння Європи та США.

12. Для першого етапу європейської інтеграції було характерно:

- а) скасування тарифів і квот між учасниками;
- б) єдина торговельна політика щодо третіх країн;
- в) скасування обмежень на рух факторів виробництва;

г) гармонізація економічної політики та інституцій.

13. Угода про створення ЄС підписана у м. Маастрихт у:

- а) 1968 р.;
- б) 1976 р.;
- в) 1984 р.;
- г) 1992 р.

14. Відповідно до Маастрихтської угоди для країн – членів ЄС гранично допустимий рівень дефіциту державного бюджету становить:

- а) 30 % ВВП;
- б) 3 % ВВП;
- в) 13 % ВВП;
- г) 25 % ВВП.

15. Фінанси ЄС – це:

- а) усі доходи ЄС;
- б) економічні відносини, пов'язані з формуванням і використанням коштів, зосереджених у бюджеті ЄС;
- в) грошова одиниця – євро;
- г) сукупність економічних відносин, що пов'язані з формуванням і використанням централізованих фондів грошових коштів на рівні інтеграційного об'єднання.

16. Доходи бюджету ЄС поділяються на:

- а) власні та закріплені;
- б) власні та делеговані;
- в) власні та інші доходи;
- г) власні, закріплені, регульовані.

17. Власними доходами бюджету ЄС є:

- а) ПДВ-ресурс, ВНП-ресурс, митні збори, сільськогосподарські збори та доходи від оподаткування цукру;
- б) податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, трансферти;
- в) податки з юридичних і фізичних осіб, акцизні та митні збори;
- г) відрахування з бюджетів країн – членів ЄС.

18. Податкова уніфікація – це:

- а) запровадження єдиного переліку податків для всіх країн – членів ЄС;
- б) запровадження єдиних ставок податків на всій території ЄС;
- в) введення однакових обов'язкових юридичних норм і правил у сфері оподаткування та формування на цій основі єдиної податкової системи;
- г) правильні відповіді а), б).

19. Валютна інтеграція – це:

- а) процес створення регіональних зон, у межах яких забезпечується відносно стабільне співвідношення курсів валют, спільно регулюються валютні взаємини країн-учасників і проводиться єдина валютна політика щодо третіх країн;
- б) введення спільної валюти – євро;
- в) створення наднаціонального органу, що регулює та регламентує валютну політику в країнах ЄС;

г) створення валютного союзу.

20. Проект бюджету ЄС розробляє:

- а) Європейська Комісія;
- б) Європейський Парламент;
- в) Рада Європейського Союзу;
- г) Європейська Рада.

21. Короткостроковий ринок, на якому фінансові посередники (банки) зводять між собою кредиторів і позичальників це:

- а) міжнародний ринок;
- б) фінансовий ринок;
- в) міжнародний грошовий ринок;
- г) грошовий ринок.

22. Дії, спрямовані на вирішення певного завдання з організації та управління грошовими відносинами, що виникають у процесі формування та використання відповідних коштів — це:

- а) фінансові операції;
- б) економічні операції;
- в) грошові операції;
- г) кредитні операції.

23. Що охоплюють різноманітні фінансові активи, до яких належать національні гроші, іноземна валюта, цінні папери, дорогоцінні метали, нерухомість:

- а) суб'єкти економічних операцій;
- б) суб'єкти фінансових операцій;
- в) об'єкти фінансових операцій;
- г) об'єкти господарських операцій.

24. Характерною рисою Європейської податкової системи є висока роль:

- а) податку на додану вартість;
- б) податку на прибуток корпорацій;
- в) внесків на соціальне страхування.

25. Членами Євросоюзу є:

- а) 25 країн;
- б) 22 країни;
- в) 30 країн;
- г) 27 країн.

26. Представлення євро світовому фінансовому ринку відбулося у:

- а) грудні 1991 року;
- б) січні 1992 року;
- в) січень 1999 року
- г) лютому 1990 року.

27. Європейська співдружність заявила про європейську валютну систему:

- а) у 1979 році;
- б) у 1970 році;
- в) у 1889 році;

г) у 2002 році.

28. На теперішній час країнами - кандидатами до вступу в ЄС визнані:

- а) Україна, Сербія, Швейцарія;
- б) Македонія, Туреччина, Хорватія, Іспанія;
- в) Албанія, Північна Македонія, Сербія, Чорногорія та Туреччина;
- г) Україна, Швеція, Франція, Хорватія, Албанія.

29. В залежності від діючої системи оподаткування прибутку європейські країни поділились на:

- а) три групи;
- б) дві групи;
- в) чотири групи;
- г) п'ять груп.

30. Етапом економічної інтеграції ЄС не є:

- а) етап зони вільної торгівлі;
- б) етап митного союзу;
- в) етап спільної податкової бази;
- г) етап єдиного внутрішнього ринку.

Список рекомендованої літератури

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання-Прес, 2006. 287 с.
2. Аранчій В.І. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: "Професіонал", 2004. 304 с.
3. Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Банківська енциклопедія. Київ: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання. 2011. 504 с.
4. Біла О. Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006». 2008. 383 с.
5. Бюджетний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51.
6. Василик О. Д., Павлюк К. В. Державні фінанси України : підруч. для студ. екон. спец. ВНЗ. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Вид. 2-ге, перероб. та доп. К. : Центр навчальної літератури. 2004.
7. Власова Н.О., Круглова О.А., Безгінова Л.І. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 271 с.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. 3436-IV. Із змінами та доповненнями.
9. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств: навч. посіб. 3-тє вид., стер. К.: Знання –Прес. 2006. 423 с.
10. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: від 21.01.2004 р. № 22 / Національний банк України, Постанова. Із змінами і доповненнями.
11. Карлін М. І., Цимбалюк І. О. Фінанси домогосподарств провідних країн світу: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк. 2014. 172 с.

12. Лондар С. Л. Входження України у світовий економічний простір та трансформація фінансових визначень. *Фінанси України*. 2006. № 5.
13. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: від 19 січня 2006 року № 14 / Міністерство економіки України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
14. Нікбахт Е., Гроппеллі А. *Фінанси*. К. : Основи, 1993.
15. Онисько С.М., Марич П.М. *Фінанси підприємств: підруч. для студентів вищих закладів освіти / друге видання виправлене і доповнене.* Львів: „Магнолія 2006”. 2008. с. 367.
16. Опарін В. М. *Фінанси (Загальна теорія): навч. посібник.* 5-те вид., К. : КНЕУ. 2008.
17. Партин Т.О., Загородній А.Г. *Фінанси підприємств: навч. посіб.* 2-ге вид., перер. і доп. К.: Знання. 2006. 379 с.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід": від 29.11.99 р. №290 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": від 29.11.99 р. №290 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток": від 29.11.99 р. №290 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс" від 31.03.1999 № 87 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва": від 25.02.2000 № 39 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати": від 31.03.1999 № 87 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів": від 31.03.1999 № 87 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 "Звіт про власний капітал": від 31.03.1999 № 87 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": від 27.04.2000 № 92 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": від 20.10.1999 № 246 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.
28. Положення про ведення касових операцій у національній валюті

в Україні: від 15.12.2004 р. № 637 / Національний банк України, Постанова. Із змінами і доповненнями.

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": від 08.10.1999 № 237 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.

30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання": від 31.01.2000 № 20 / Міністерство фінансів України, Наказ. Із змінами і доповненнями.

31. Про акцизний збір: від 26 грудня 1992 року №18-92 / Кабінет Міністрів України, Декрет. Із змінами та доповненнями.

32. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121- III. Із змінами і доповненнями.

33. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. Із змінами і доповненнями.

34. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30 червня 1999 року № 784-XIV. Із змінами і доповненнями.

35. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року №1058 - IV. Із змінами та доповненнями.

36. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням: Закон України від 18 січня 2001 року №2240- III. Із змінами та доповненнями.

37. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року №1560-XII. Із змінами і доповненнями.

38. Про місцеві податки та збори: від 20 травня 1993 року №56-93 / Кабінет Міністрів України, Декрет. Із змінами і доповненнями.

39. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2374-III. Із змінами і доповненнями.

40. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 22 травня 1997 року №283/97-ВР. Із змінами і доповненнями.

41. Про плату за землю: Закон України від 19 вересня 1996 року № 378/96-ВР. Із змінами і доповненнями.

42. Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів: Закон України від 18 лютого 1997 р. Із змінами і доповненнями.

43. Про податок на додану вартість: Закон України від 3 квітня 1997 року №168/97-ВР. Із змінами і доповненнями.

44. Про систему оподаткування: Закон України від 25 червня 1991 року №1251-XII. Із змінами і доповненнями.

45. Про фінансовий лізинг: Закон України від 11 грудня 2003 року № 1381-IV. Із змінами і доповненнями.

46. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. Із змінами і доповненнями.

47. Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового де

ржавного соціального страхування: Закон України від 11 січня 2001 року №2213-III. Із змінами та доповненнями.

48. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 310 с.

49. Ткаченко Н. В. Страхування: підручник. Київ: УБС НБУ, 2014. 570 с.

50. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу; пер. з англ. К. Діса. Київ: Наш формат, 2017. 380 с.

51. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Кондор. 2005. 400 с.

52. Фінанси підприємств: підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-ме вид., без змін. К.: КНЕУ, 2008. 552 с.

53. Фінанси: експрес курс: навч. посібник / І. С. Волохова, Н. А. Шикіна, О. Г. Волкова та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової. Харків: ПромАрт, 2018. 262 с.

54. Фінансова грамотність: підручник / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. Київ, 2014. 316 с.